

2019

OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

Dokument został opracowany przez
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy
Społecznej w Sztumie

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	2
1. DANE O SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ	3
2. DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA.....	8
2.1. GMINA - ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR.....	14
3. INNE RODZAJE POMOCY I ŚWIADCZEŃ	20
4. ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA.....	25
5. KADRA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ.....	37
5.1. ZATRUDNIENIE POMOCNICZE W JEDNOSTCE ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ	39
5.2. ZESPOŁY PRACY SOCJALNEJ I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ W JEDNOSTCE POMOCY SPOŁECZNEJ	39
6. ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I INNYCH OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO.....	41
7. AKTYWNOŚĆ PROJEKTOWO – KONKURSOWA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ	47
8. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI – ZADANIA ZLECONE W OBSZARZE POMOCY I WSPARCIA.....	52
WNIOSKI KOŃCOWE I REKOMENDACJE	59

WPROWADZENIE

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie, zgodnie z art. 16 a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.) przygotowuje Ocenę Zasobów Pomocy Społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej.

Niniejszy dokument zawiera informację na temat sytuacji demograficznej i społecznej mieszkańców Miasta i Gminy Sztum oraz systemu wsparcia osób zagrożonych i/lub wykluczonych społecznie. Ponadto przedstawiony materiał zawiera analizę zasobów instytucjonalnych oraz kadrowych. W Ocenie przedstawiono również dane na temat środków finansowych przeznaczanych na wydatki w pomocy społecznej z budżetu Miasta i Gminy Sztum, informację o aktywności projektowo – konkursowej gminy oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi. Powyższe wskazuje kierunki zmian zachodzących w obrębie pomocy społecznej oraz stanowi podstawę do planowania działań na rok następny.

Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok została opracowana w oparciu o dane będące w posiadaniu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie, a także pozyskane z Referatów Miasta i Gminy w Sztumie, Powiatowego Urzędu Pracy w Sztumie z/s w Dzierzgoniu oraz instytucji ściśle współpracujących z MGOPS w Sztumie. Przy sporządzaniu dokumentu wykorzystano również dane pozyskane z systemów informatycznych dotyczących świadczeń realizowanych przez tutejszy Ośrodek.

Dokument został sporządzony w oparciu o wzór formularza do sporządzenia oceny zasobów pomocy społecznej za 2019 rok, który został opracowany w ramach projektu pn. „Narzędzie agregowania i monitorowania danych w obszarze włączenia społecznego” realizowanego przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej oraz Instytut Pracy i Spraw Społecznych w ramach Działania 2.5 Skuteczna pomoc społeczna PO WER.

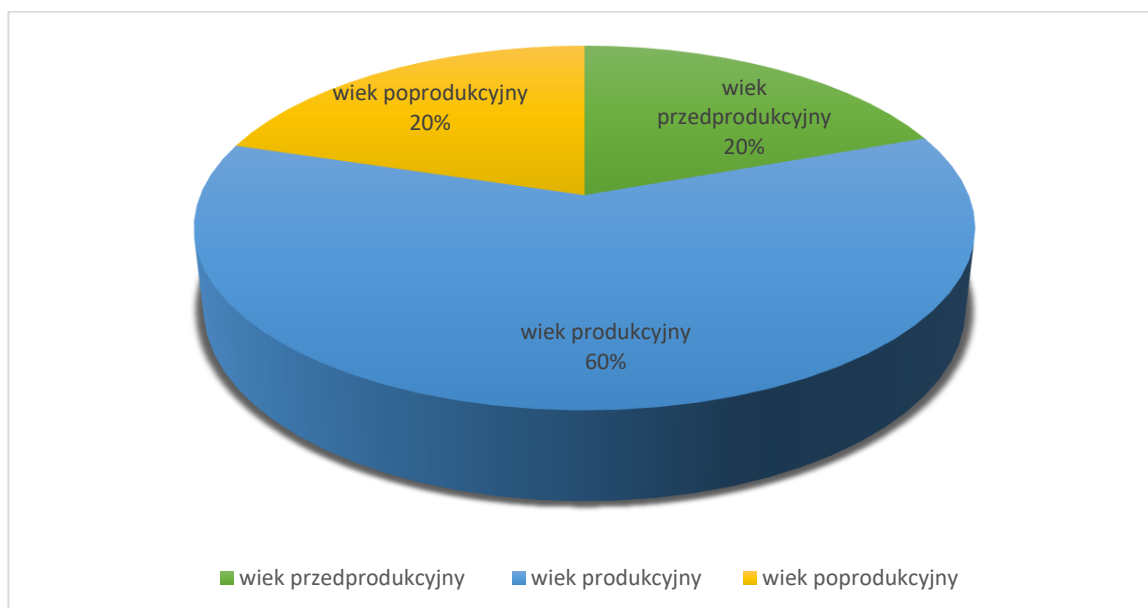
1. DANE O SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ

MIESZKAŃCY MIASTA I GMINY SZTUM

Miasto i Gmina Sztum leży w północnej części Polski, w województwie pomorskim, w powiecie sztumskim. Zajmuje obszar stanowiący 176,47 km², który usytuowany jest pomiędzy dwoma jeziorami: Zajezierskim i Barlewickim. W skład Miasta i Gminy Sztum wchodzi 18 sołectw, tj. Parowy, Uśnice, Barlewice, Gronajny, Sztumska Wieś, Gościszewo, Koślinka, Zajezerze, Pietrzwałd, Biała Góra, Czernin, Piekło, Kępina, Nowa Wieś, Postolin, Sztumskie Pole, Koniecwałd oraz ulica Domańskiego.

Zgodnie z danymi Referatu Organizacyjnego- Ewidencja Ludności w 2019 roku na terenie Miasta i Gminy Sztum zameldowanych było 17 683 osoby, tj. o 164 osoby więcej w stosunku do roku poprzedniego, co wskazuje na tendencję wzrostową. Struktura ludności według płci jednoznacznie wskazuje na liczebną przewagę kobiet w strukturze demograficznej Miasta i Gminy Sztum. W 2019 roku kobiety stanowiły 51% populacji, zaś udział mężczyzn wyniósł odpowiednio 49%. Jednakże należy podkreślić, iż mężczyźni w wieku zarówno przedprodukcyjnym, jak i produkcyjnym stanowili większą populację w stosunku do populacji kobiet. Natomiast liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym stanowiła ogółem 3578 osób, z czego liczba mężczyzn wynosiła 1202 osób, zaś liczba kobiet stanowiła dwukrotność powyższego, tj. 2376 osób. Analizowane dane demograficzne jednoznacznie wskazują, iż kobiety zamieszkujące obszar Miasta i Gminy Sztum żyją dłużej.

Wykres. 1 Odsetek mieszkańców Miasta i Gminy Sztum w 2019 roku z uwzględnieniem przedziałów wiekowych.

Źródło: opracowanie własne.

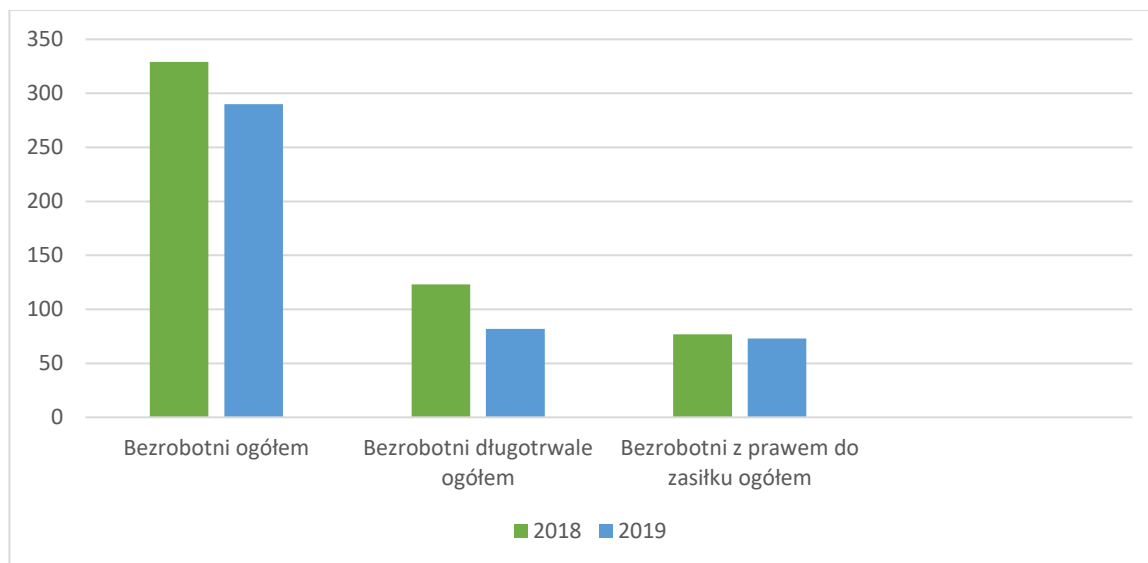
Ponadto z analizy struktury ludności wynika, że w 2019 roku mieszkańcy w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) stanowili 20 % ogółu ludności, tj. o 1% więcej aniżeli w 2018 roku (o 41 osób więcej). Tożsamą wielkość populacji stanowili również mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym (tj. kobiety w wieku 60 lat i więcej oraz mężczyźni w wieku 65 lat i więcej), tj. nastąpił wzrost liczby ww. osób w stosunku do 2018 roku o 154 osoby, jednakże procentowy udział w populacji pozostał na tym samym poziomie. Największa grupa osób, to osoby w wieku produkcyjnym (tj. kobiety w wieku 18-59 i mężczyźni w wieku 18-64 lata), którzy stanowią 60 % populacji Miasta i Gminy Sztum (o 1 % mniej w porównaniu do 2018 roku, tj. o 31 osób mniej). Powyższe potwierdza ogólnopolskie zmiany demograficzne, które wskazują na postępujący proces starzenia się społeczeństwa, jednakże należy zwrócić również uwagę na wzrost liczby osób w wieku przedprodukcyjnym.

Jednocześnie zgodnie z danymi Urzędu Stanu Cywilnego w Sztumie w 2019 roku liczba urodzeń (413 osób) przewyższa liczbę zgonów (325 osób). Należy jednak pokreślić, iż liczba urodzeń uległa zmniejszeniu względem 2018 roku, w którym narodziło się 462 dzieci. Natomiast liczba zgonów uległa spadkowi o 69 zgonów, gdyż w 2018 roku odnotowano 394 zgony.

RYNEK PRACY

Według stanu na koniec 2019 roku na terenie Miasta i Gminy Sztum liczba osób bezrobotnych wynosiła 290 osób, co wskazuje tendencję spadkową względem 2018 roku (329 osób). W roku oceny 28 % wszystkich pozostających bez pracy to osoby długotrwale bezrobotne. Osoby z prawem do zasiłku stanowiły zaledwie 25 % ogółu populacji bezrobotnych. Natomiast stopa bezrobocia na terenie powiatu sztumskiego od początku 2019 roku spadała i na koniec roku wyniosła 8,4 %. Dane liczbowe wskazują na spadek stopy bezrobocia na terenie powiatu sztumskiego względem roku ubiegłego (2018 rok- 9,8 %).

Wykres 2. Liczba osób bezrobotnych, długotrwale bezrobotnych oraz z prawem do zasiłku w latach 2018-2019 na terenie Miasta i Gminy Sztum (stan na dzień 31.12.2019 roku).

Źródło: opracowanie własne.

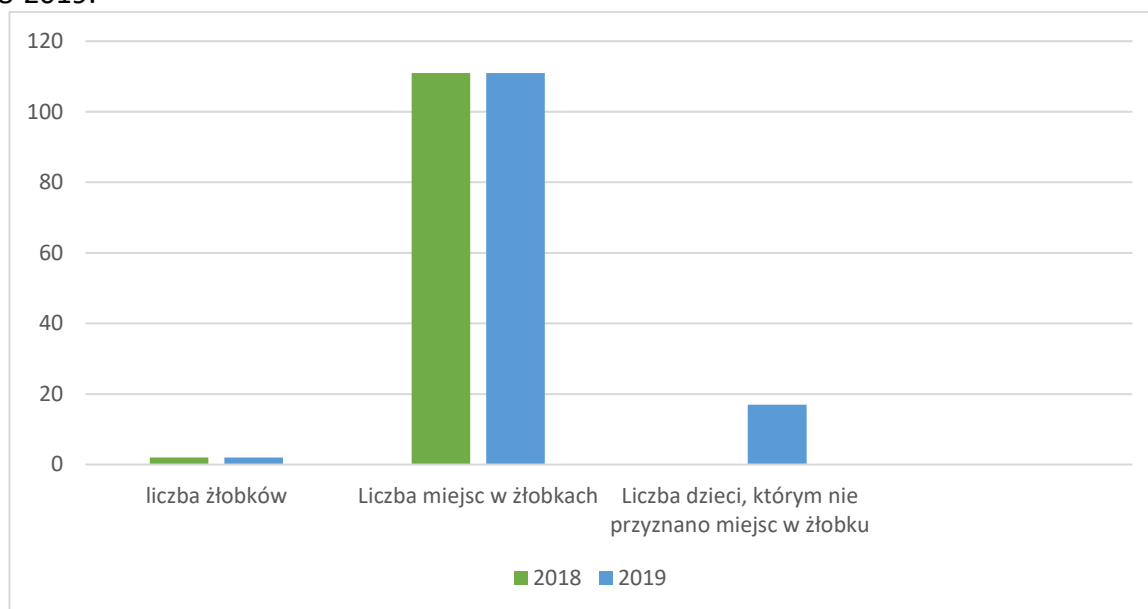
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

W 2019 roku w zasobach Miasta i Gminy Sztum znajdowało się 485 mieszkań komunalnych. W stosunku do poprzedniego roku liczba ta pozostaje na tym samym poziomie. Jednakże liczba osób chętnych wciąż wzrasta. W roku 2019 mieszkańcy złożyli łącznie 45 wniosków na mieszkania komunalne, tj. o 16 wniosków więcej, aniżeli w 2018 roku. Od miesiąca kwietnia 2019 roku nie wyodrębnia się mieszkań socjalnych, których było dotychczas 33. Obecnie wszystkie lokale znajdują się w zasobie mieszkań komunalnych, które mogą zostać przekazane w najem socjalny. Na dzień 31.12.2019 r. na najem socjalny lokalu oczekiwało 11 osób/rodzin objętych wyrokami eksmisyjnymi, wydanymi w poprzednich latach, tj. o 5 osób mniej względem 2018 roku. Prognozy na 2020 rok wskazują utrzymanie liczby mieszkań komunalnych w zasobach gminy na tym samym poziomie. Jednocześnie w najbliższych latach nie ulegnie zmianie również zainteresowanie potencjalnych najemców mieszkań komunalnych. Infrastruktura społeczna w zakresie zasobów komunalnych została przedstawiona w poniższym zestawieniu tabelarycznym.

Kolejną istotną kwestią społeczną jest zabezpieczenie opieki nad dziećmi do lat 3 oraz w wieku przedszkolnym, które skorelowane jest z zaspokojeniem potrzeb społecznych i zawodowych mieszkańców miasta i gminy. Zgodnie z danymi Miejsko-Gminnego Zespołu Oświaty w Sztumie w 2019 roku na terenie Miasta i Gminy Sztum funkcjonowały 2 żłobki (tj. 1 żłobek publiczny oraz 1 żłobek niepubliczny, który funkcjonował do 12.11.2019 r.). Liczba tego typu placówek oraz posiadanych miejsc utrzymuje się na tym samym poziomie względem poprzednich lat. Liczba miejsc w żłobkach w 2019 roku wynosiła do 31.08.2019 r. - 111 miejsc, zaś od 01.09.2019 r. 96 miejsc.

Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w żłobkach w 2019 roku wzrosła do 17 osób, zaś w 2018 roku miejsca były zapewnione wszystkim wnioskodawcom. Pomimo, iż prognozy dotyczące rozwoju infrastruktury wskazują tendencji spadkową, potrzeby mieszkańców Miasta i Gminy Sztum w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 zostaną zaspokojone w przeważającym zakresie.

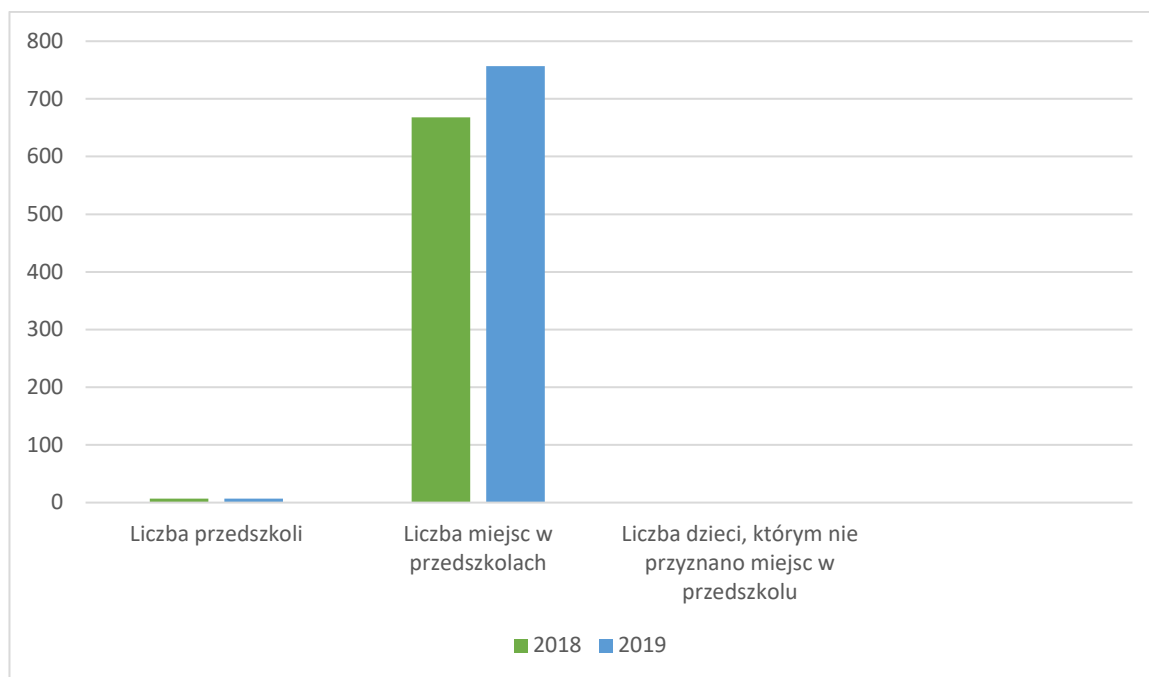
Wykres 3. Zabezpieczenie opieki nad dziećmi do lat 3 na terenie Miasta i Gminy Sztum w latach 2018-2019.

Źródło: opracowanie własne.

Natomiast zapewnienie opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym przedstawia się jeszcze bardziej optymistycznie. W 2019 roku funkcjonowało 7 przedszkoli (4 przedszkola publiczne i 3 niepubliczne przedszkola), tj. w stosunku do roku 2018 liczba przedszkoli pozostaje na tym samym poziomie. W roku Oceny przedszkola dysponowały 757 miejscami do 31.08.2019 r. oraz 722 miejscami od 01.09.2019 r. (o 89/54 miejsca więcej niż w roku 2018). Liczby funkcjonujących przedszkoli na terenie Miasta i Gminy Sztum pozwala zapewnić miejsca wszystkim wnioskodawcom. Dane prognozujące wskazują, że w kolejnych latach wzrośnie liczba przedszkoli do 8 placówek, co jednocześnie pozwoli zaspokoić potrzeby wszystkich zainteresowanych.

Wykres 4. Zabezpieczenie opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym na terenie Miasta i Gminy Sztum w latach 2018-2019.

Źródło: opracowanie własne.

Dodatkowo w zasobie Miasta i Gminy Sztum działa 1 Klub Senior+ „AMATOR, który powstał w 2017 roku. Sytuacja demograficzna wskazuje tendencję wzrostową mieszkańców w wieku powyżej 60 roku życia, lecz zgodnie z prognozami liczba miejsc spotkań dla seniorów pozostanie na tym samym poziomie.

Szczegółowe informacje dotyczące sytuacji społecznej zostały przedstawione poniżej w formie tabelarycznej. Przedstawione dane zasilone zostały przede wszystkim ze sprawozdań składanych w ramach Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS).

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2018	Rok oceny	PROGNOZA ¹⁾ 2020
0		1	2	3
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	1	485	485	485
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	2	29	45	45
w tym z wiersza 1:	3	33	0	0

Liczba mieszkań socjalnych (lokali)				
Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	4	16	11	11
Liczba wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego	5	0	0	0
Liczba klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów	6	1	1	1
Liczba hospicjów	7	0	0	0
Liczba ośrodków dla cudzoziemców	8	x	x	x

1) Wielkość prognozy nie dotyczy wartości przyrostu lub spadku. W przypadku braku możliwości oszacowania wielkości liczbowych dla prognozy należy wpisać liczby odpowiadające danym z kolumny „Rok oceny”.

Źródło: opracowanie własne.

2. DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. 2019 poz. 1507 ze zm.) określa pomoc społeczną jako jedną z instytucji polityki społecznej państwa, której celem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie, kierując się brzmieniem ww. ustawy, udzielił w 2019 roku pomocy i wsparcia 1020 osobom, co stanowi niecałe 6 % ogółu populacji Miasta i Gminy Sztum. W stosunku do lat poprzednich nastąpił niewielki spadek liczby osób korzystających z pomocy i wsparcia o 5% względem 2018 roku.

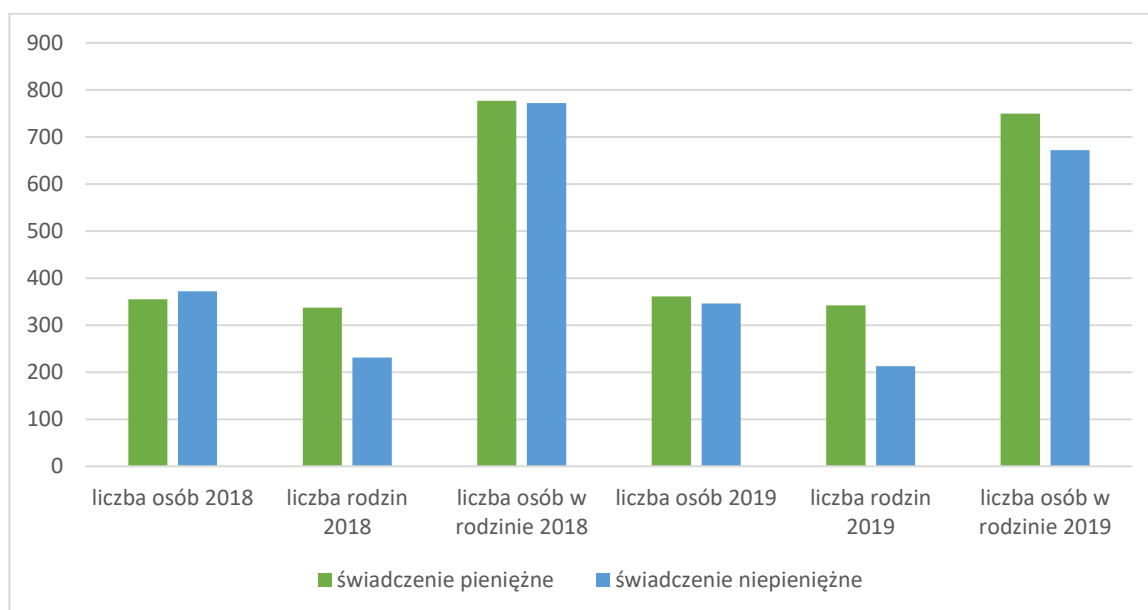
Przyznawane świadczenia z zakresu pomocy społecznej mają na celu wspierać osoby i rodziny w zaspokojeniu podstawowych potrzeb i umożliwiać im życie w godnych warunkach. Powyższe wsparcie udzielane jest przede wszystkim w formie przyznawanych świadczeń. W 2019 roku świadczenia zostały przyznane łącznie 678 osobom. Aż 40% osób to osoby, które korzystają ze świadczeń pomocy społecznej długotrwale. W okresie Oceny pomoc i wsparcie w formie świadczeń uzyskało 440 rodzin, zaś liczba osób w tych rodzinach wyniosła 1020. Dane statystyczne wskazują, że liczba świadczeniobiorców ogółem w roku Oceny spadła jedynie o 2 % w stosunku do roku

poprzedniego. Ponadto prognozy wskazują, iż liczba osób, które zgłoszą się do jednostek pomocy społecznej po świadczenia w następnym roku, pozostanie na tym samym poziomie.

Znaczna część osób, którym przyznano świadczenia, stanowią kobiety (482 osoby), z czego 33 % kobiet korzysta ze świadczeń długotrwale. Struktura demograficzna osób korzystających z pomocy i wsparcia wskazuje kobiety w wieku produkcyjnym jako dominującą grupę świadczeniobiorców wśród kobiet (53%). W 2018 roku powyższa grupa również była dominującą wśród świadczeniobiorców i stanowiła 51% ogółu kobiet, którym przyznano świadczenia.

Pomoc społeczna jest jedną z instytucji polityki społecznej, w ramach której udzielane są świadczenia o charakterze zarówno pieniężnym, jak i niepieniężnym. W 2019 roku świadczenia pieniężne zostały przyznane decyzją administracyjną 361 osobom (342 rodzinom, 750 osobom w rodzinie), co stanowi 53 % ogółu świadczeniobiorców. Natomiast pomoc o charakterze niepieniężnych przyznana została 346 osobom (213 rodzinom, 672 osobom w rodzinie), co stanowi 51% ogółu świadczeniobiorców. Powyższe wskazuje w przeciwieństwie do roku 2018 na większe zainteresowanie świadczeniobiorców pomocą w formie pieniężnej, aniżeli niepieniężnej. W stosunku do 2018 roku liczba osób, którym przyznano świadczenia w formie pieniężnej nieznacznie wzrosła o 2%, zaś w formie niepieniężnej uległa zmniejszeniu o 7%. Przedmiotowy spadek liczby przyznanych świadczeń niepieniężnych wskazuje na potrzebę finansowego wsparcia osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa czy niepełnosprawności.

Wykres 5. Osoby z terenu Miasta i Gminy Sztum, którym przyznano świadczenia pieniężne i niepieniężne w latach 2018-2019.

Źródło: opracowanie własne.

Pomoc społeczna udzielana jest osobom, które spełniają kryteria zapisane w ustawie z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Pierwszym warunkiem jest trudna sytuacja

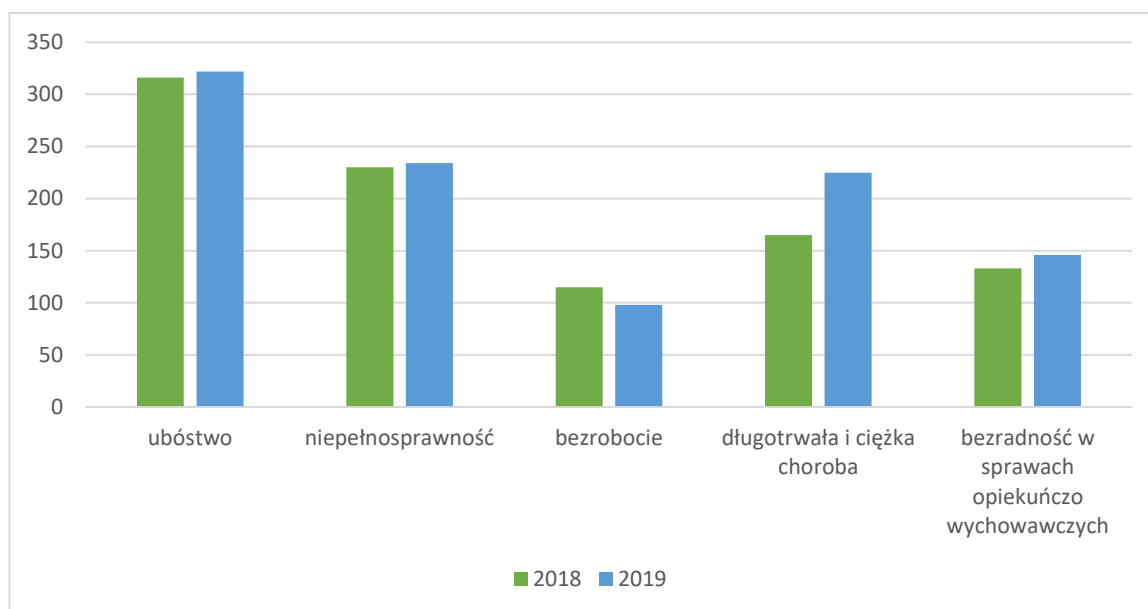
materialna, drugim – trudna sytuacja życiowa. Należy pamiętać, że powyższe kryteria muszą być spełnione jednocześnie, tzn. niskie dochody łączy się z innym powodami przyznawania świadczeń. Do kryteriów potwierdzających trudną sytuację życiową należą: ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, trudność w integracji cudzoziemców, trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizm lub narkomania, zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe, a także klęski żywiołowe lub ekologiczne. Natomiast drugim kryterium jest kryterium dochodowe, który w 2018 uległo zwiększeniu. Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz.U. 2018 poz. 1358) od 1 października 2018 roku kryterium dochodowe w przypadku osoby samotnie gospodarującej wynosi 701,00 zł (wzrost o 67,00 zł względem kryterium obowiązującym do 30.09.2018 r.- 634,00 zł), zaś w przypadku osoby w rodzinie wynosi 528,00 zł (wzrost o 14,00 zł względem kryterium obowiązującym do 30.09.2018 r.- 514,00 zł).

Do najczęstszych powodów udzielania pomocy i wsparcia zarówno w 2019 roku, jak i w 2018 roku należało ubóstwo. W 2019 roku z powodu ubóstwa z pomocy społecznej skorzystało 322 rodzin, co stanowi 47 % ogółu rodzin, którym przyznano świadczenia. Kolejną z przesłanek udzielania pomocy w roku Oceny była niepełnosprawność, która w 2018 roku również plasowała się na drugim miejscu. W 2019 roku z powodu niepełnosprawności udzielono wsparcia 234 rodzinom (35% ogółu rodzin, którym przyznano świadczenia). Wśród trzech głównych przyczyn, które były przesłankami do udzielenia pomocy w 2019 roku była również długotrwała i ciężka choroba (225 rodzin), która stanowiła 33 % ogółu rodzin, którym przyznano świadczenia. Analogicznie do 2018 roku czwartą z najczęstszych przesłanek udzielania pomocy i wsparcia w 2019 roku, która plasuje się na miejscu wyższym aniżeli bezrobocie, jest bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych. Z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w 2019 roku z pomocy skorzystało 146 rodzin (22% ogółu rodzin, którym przyznano świadczenia). Jako kolejne dysfunkcje warunkujące udzielaną w 2019 roku pomoc są: bezrobocie (98 rodzin), alkoholizm (52 rodziny), potrzeba ochrony macierzyństwa (37 rodzin), bezdomność (24 rodziny), trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego (20 rodzin), narkomania (7 rodziny), przemoc w rodzinie (5 rodzin), sieroctwo (2 rodziny), zdarzenie losowe (1 rodzina).

Powyższe dane jednoznacznie wskazują na zmieniający się kierunek działań w zakresie pomocy i wsparcia osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Pomimo, iż jako najczęstszą przyczyną korzystania z pomocy wskazywane są ubóstwo i niepełnosprawność oraz długotrwała i ciężka choroba, to kolejną pozostaje bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Głównymi

uwarunkowaniami kształtującymi powyższe przesłanki są zmiany demograficzne w zakresie odbiorców przedmiotowego wsparcia i ukierunkowanie na wsparcie osób starszych oraz niepełnosprawnych. Natomiast w zakresie wsparcia rodzin częstszą przyczyną udzielanej pomocy jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, aniżeli brak zatrudnienia.

Wykres 6. Powody udzielania pomocy i wsparcia rodzinom z tereny Miasta i Gminy Sztum w latach 2018-2019.

Źródło: opracowanie własne.

W ramach wsparcia w formie świadczeń z pomocy społecznej udzielanej mieszkańcom Miasta i Gminy Sztum wchodzi również usługi opiekuńcze. Usługi opiekuńcze świadczone są osobom, które ze względu na wiek, chorobę czy niepełnosprawność wymagają pomocy innych osób. W 2019 roku usługi opiekuńcze zapewniono 56 osobom, a ich koszt wyniósł 342 504,00 zł. W porównaniu do 2018 roku liczba odbiorców wsparcia, jak również wydatki na przedmiotowe usługi wzrosły o 8 osób oraz o kwotę 103 103,59 zł (wzrost o 43%). Ponadto w 2019 roku oferowano nadal nową formę wsparcia dla osób o szczególnych potrzebach, tj. specjalistyczne usługi opiekuńcze. Powyższe możliwe było dzięki pozyskanym środkom unijnym w ramach projektu pn. „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ- rozwój usług społecznych w gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz budżetu państwa. Niniejszy projekt został opisany w części dot. aktywności projektowo-konkursowej. W roku Oceny wsparcie w formie specjalistycznych usług opiekuńczych otrzymało 10 osób, zaś koszt wynagrodzenia specjalistów wyniósł 52 028,39 zł. Dodatkowym wsparciem dla osób o szczególnych potrzebach wynikających z posiadanego schorzenia lub niepełnosprawności są świadczone specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Usługi w 2019 roku świadczone były dla 11 osób (w 2018 roku- 10 osób), natomiast ich koszt zmalał względem 2018 roku i wyniósł 92 450,00 zł.

W zakresie zadań zleconych gminie w ramach pomocy społecznej w 2019 roku wypłacane było również wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki nad osobą ubezwłasnowolnioną (częściowo lub całkowicie) przyznane przez sąd. Wynagrodzenie wypłacane jest zgodnie z art. 36 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, gdyż znajduje się w katalogu pieniężnych świadczeń z pomocy społecznej. W roku oceny ww. wynagrodzenie wypłacone zostało 5 osobom w łącznej kwocie 6 960,00 zł. W porównaniu do roku 2018 wysokość wypłaconego wynagrodzenia wzrosła o 1 200,00 zł, zaś liczba opiekunów wzrosła o 2 osoby.

Przed przyznaniem świadczeń osobie/rodzinie pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy. W roku Oceny w celu przyznania świadczeń bądź jego aktualizacji przeprowadzonych zostało 1276 wywiadów (w 440 rodzinach). Wszystkie wywiady środowiskowe przeprowadzone zostały w formie elektronicznej przy użyciu Terminali Mobilnych. Pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie w 2019 roku korzystali z 8 terminali.

W Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej ilościowej analizie podlegają również usługi pomocy społecznej takie jak praca socjalna. W 2019 roku pomoc w postaci pracy socjalnej została udzielona 261 rodzinom z terenu Miasta i Gminy Sztum. Natomiast w formie wyłącznie pracy socjalnej wsparciem objęto 120 rodzin, co stanowi 46% ogółu wsparcia w formie pracy socjalnej. Nieodzownym elementem udzielanego wsparcia jest kontrakt socjalny zawierany w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób korzystających z pomocy społecznej. W 2019 roku zawarto 100 kontraktów socjalnych w zakresie rozwiązania trudnej sytuacji życiowej z 90 osobami. Liczba podpisanych kontraktów przewyższa liczbę osób, ponieważ w niektórych przypadkach z jedną osobą został podpisany więcej niż jeden kontrakt. W porównaniu do 2018 roku zawarto o 78 kontraktów mniej.

Szczegółowe informacje dotyczące osób korzystających z pomocy społecznej zostały przedstawione poniżej w formie tabelarycznej. Przedstawione dane zasilone zostały przede wszystkim ze sprawozdań składanych w ramach Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS) i różnią się w niektórych zestawieniach od rzeczywistych wartości. Różnica ta wynika, z innego sposobu wyliczania sprawozdania określonego w objaśnieniach Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2018	Rok oceny	PROGNOZA
0		1	2	3
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA				
Liczba osób	1	1079	1020	1020
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRYZNANO ŚWIADCZENIE				

Liczba osób	2	694	678	678
W tym: osoby długotrwale korzystające	3	437	362	362
Wiek 0-17	4	285	256	256
Wiek produkcyjny *	5	345	346	346
Wiek poprodukcyjny **	6	65	75	75
Liczba rodzin	7	431	440	440
Liczba osób w rodzinach	8	1057	1020	1020
w tym: KOBIETY (z wierszy 2-6)				
Ogółem	9	352	335	335
W tym: osoby długotrwale korzystające	10	228	191	191
Wiek 0-17	11	133	113	113
Wiek 18-59	12	180	174	174
Wiek 60 lat i więcej	13	39	48	48
OSOBY I RODZINY, Z KTÓRYMI PRZEPROWADZONO WYWIAD ŚRODOWISKOWY				
Liczba osób ogółem	14	453	1276	1280
Liczba rodzin	15	448	440	440
Liczba osób w rodzinach	16	1046	1020	1020
KONTRAKT SOCJALNY				
Liczba zawartych kontraktów socjalnych - ogółem	17	178	100	100
Liczba osób objętych kontraktem socjalnym - ogółem	18	178	90	90

* wiek produkcyjny: kobiety w wieku 18-59 lat, mężczyźni 18-64 lat

** wiek poprodukcyjny: kobiety w wieku 60 i więcej, mężczyźni 65 i więcej

Źródło: opracowanie własne.

2.1. GMINA - ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR

W ramach realizacji zadań zarówno własnych, jak i zleconych gminne jednostki pomocy społecznej stosują cały wachlarz świadczeń dostosowanych do potrzeb poszczególnych osób, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. W roku Oceny pomoc społeczna udzielana była w formie świadczeń o charakterze zarówno pieniężnym, jak i niepieniężnym.

ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE

W 2019 roku przyznano łącznie 361 świadczenia w formie pieniężnej. Do powyższych świadczeń należą zasiłki stałe, okresowe oraz celowe. W roku 2018 liczba przyznanych świadczeń była wyższa o 40 %. Analiza danych liczbowych wykazuje, że w latach 2018-2019 najwięcej osób otrzymało zasiłek celowy, zaś najmniej zasiłek okresowy.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2019 roku wydatkował łącznie 145 971,76 zł na **zasiłki celowe** dla 264 świadczeniobiorców. W porównaniu do 2018 roku z zasiłku celowego skorzystało o 11 osób więcej. Z puli wypłacanych zasiłków celowych 11% łącznej kwoty wydatkowane zostało na zasiłki celowe przyznawane w ramach Programu Wieloletniego „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”. Prognozy wskazują, iż w 2020 roku nastąpi wzrost liczby i kwoty wypłacanych świadczeń względem zasiłków celowych wypłacanych w 2019 roku.

Jako drugą, najczęściej przyznaną w 2019 roku, formą świadczeń pieniężnych był **zasiłek stały**. W roku Oceny ze świadczenia skorzystało 171 osób, na które wydatkowano łącznie 775 430,80 zł. W roku 2018 liczba tych świadczeń była niższa o 3 w stosunku do roku Oceny. Zasiłki stałe przyznawane były zarówno osobom samotnie gospodarującym, jak i osobom w rodzinie. W 2019 roku, analogicznie do roku 2018, zdecydowana większość zasiłków stałych została wypłacona osobom samotnie gospodarującym, tj. 127 osobom (74% ogółu). Prognozy wskazują, iż w 2020 roku liczby i kwoty świadczeń pozostaną na zbliżonym poziomie względem zasiłków stałych wypłacanych w 2019 roku.

Natomiast pomocy w formie **zasiłków okresowych** w roku Oceny udzielono 95 osobom na łączną kwotę 72 649,50 zł. W 2018 roku liczba świadczeń w formie zasiłków okresowych była niższa o 12. Główną przyczyną udzielanej w 2019 roku pomocy w formie zasiłku okresowego było bezrobocie, analogicznie do roku poprzedniego (38% świadczeniobiorców). Natomiast na drugim miejscu była długotrwała choroba, która była przesłanką do udzielenia pomocy 29 % świadczeniobiorców. Powyższe wskazuje odmienną klasyfikację przyczyn przyznawania świadczenia w stosunku do powodów udzielania pomocy i wsparcia wszystkim osobom korzystającym (dane przedstawione w części dot. dane o korzystających z pomocy i wsparcia). W klasyfikacji przyczyn udzielania w 2019 roku pomocy osobom korzystającym ze wsparcia OPS, długotrwała i ciężka choroba plasowała się

na trzecim miejscu, zaś bezrobocie dopiero na piątym. Natomiast w przypadku powodów wypłacania zasiłków okresowych dominującą przyczyną nadal pozostaje bezrobocie (w 2018 roku- 31 osób, zaś w 2019 roku- 36 osób). Prognozy wskazują, iż w 2020 roku nastąpi wzrost liczby i kwoty wypłacanych świadczeń względem zasiłków okresowych wypłacanych w 2019 roku.

ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE

Wsparciem w formie niepieniężnej w 2019 roku objęto łącznie 346 osób. Liczba ta była o 9% mniejsza niż w roku 2018. Dane prognostyczne wskazują, iż w 2020 roku liczba osób korzystających z pomocy społecznej, którzy zostaną objęci wsparciem w postaci świadczenia niepieniężnego, pozostanie na zbliżonym poziomie. Do świadczeń niepieniężnych udzielanych przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2019 roku należą posiłki, schronienie, sprawienie pogrzebu, odpłatność za pobyt w Domu Pomocy Społecznej, a także wsparcie rodziny przez asystenta oraz rodzinę wspierającą.

Analiza zebranych danych wykazuje, iż w 2019 roku największa liczba osób korzystała z **posiłków** jako formy świadczenia niepieniężnego (285 osób), które w całości zostały przyznane w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”. Liczba osób korzystających z tej formy wsparcia wykazuje z roku na rok tendencję spadkową. Zdecydowana większość świadczeń dotyczyła posiłków dla dzieci (92%).

Ponadto, jak pokazują wyniki analizy na terenie Miasta i Gminy Sztum, liczba osób korzystających ze **schronienia** nieznacznie zmalała. W roku oceny ze schronienia skorzystało 13 osób, zaś w 2018 roku 14 osób. Ilości osób korzystających z tej niepieniężnej formy pomocy zmalała, jednak kwota przeznaczona na finansowanie schronienia wzrosła prawie o 8 000,00 zł.

Jednym z zadań własnych gminy jest kierowanie oraz ponoszenie **odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej**. W 2019 roku gmina ponosiła odpłatność za 13 osób na łączną kwotę 446 657,54 zł (wzrost o 3% względem roku 2018). W 2018 roku pomocą w w/w formie objęto 15 osób, tj. o 2 osoby więcej niż w roku Oceny. Prognoza na 2020 roku wskazuje, iż wydatki ponoszone na odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej będą wzrastać i wyniosą 500 000,00 zł (wzrost o 12 %).

Istotną rolę w zakresie pomocy niepieniężnej udzielanej mieszkańcom Miasta i Gminy Sztum odgrywają **asystenci rodziny**. Liczba stanowisk pracy w formie asystenta rodziny w roku 2019 wynosiła 3, analogicznie do roku 2018. Powyższe wynika m.in. z konieczności udzielania w coraz większym zakresie wsparcia rodzinom z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, która w 2019 roku plasowała się na czwartym miejscu wśród wszystkich przesłanek do udzielania pomocy. Asystenci w ramach wykonywania swojej pracy udzielali wsparcia 43 rodzinom z terenu Miasta i Gminy Sztum. Odnotowano znaczny wzrost liczby rodzin

korzystającej z przedmiotowej formy wsparcia o około 54%. Dane dotyczące prognozy na rok 2019 wykazują, iż liczba asystentów rodziny oraz rodzin objętych asystenturą pozostanie na tożsamym poziomie. W 2019 roku na wynagrodzenia asystentów rodziny (w tym jednego zatrudnionego na podstawie umowy o pracę) wydatkowano łączną kwotę 78 625,08 zł. Wynagrodzenie asystentów w roku Oceny finansowane było z 4 źródeł, tj. budżetu MGOPS w Sztumie (kwota 27 460,08 zł), budżetu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztumie (kwota 18 900,00 zł), środków pozyskanych w ramach Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2019 „Asystent Rodziny” (kwota 17 225,00 zł) oraz środków pozyskanych na realizację projektu pn. „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ- rozwój usług społecznych w gminie Sztum” w ramach RPO WP 2014-2020 (kwota 15 040,00 zł).

Jednocześnie w 2019 roku na terenie Miasta i Gminy Sztum 3 rodziny pełniły funkcję **rodziny wspierającej**, której zadaniem jest pomoc innym rodzinom w przezwyciężaniu trudności opiekuńczo-wychowawczych oraz współpraca z asystentem rodziny. W stosunku do 2018 roku liczba tego typu rodzin w Mieście i Gminie Sztum wzrosła o 1 rodzinę. Prognoza na kolejny rok wskazuje, że ilość rodzin wspierających pozostanie na tożsamym poziomie. Na realizację zadań rodzin wspierających w 2019 r. wydatkowano kwotę 4 335,56 zł. Zadanie finansowane było z dwóch źródeł, tj. z budżetu MGOPS (kwota 1766,55 zł) oraz środków pozyskanych na realizację projektu pn. „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ- rozwój usług społecznych w gminie Sztum” w ramach RPO WP 2014-2020 (kwota 2 569,01 zł).

Ponadto zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2019 poz. 1111 ze zm.) gmina ponosi **odpłatności za pobyt dziecka w pieczy zastępczej**. Jak wskazują dane liczbowe w 2019 roku na ten cel przekazano łącznie 222 946,71 zł. W roku 2018 kwota ta była niższa o ponad 70 339 zł (wzrost w 2019 roku o 46%). Jednocześnie należy podkreślić, iż odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej corocznie wzrasta.

Ponadto w 2019 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie podejmował szereg działań mających na celu **wsparcie osób bezdomnych**, które otrzymują pełną i fachową pomoc m.in. w formie schronienia, zasiłków celowych i stałych czy poradnictwa specjalistów. W roku Oceny wsparciem objętych zostało łącznie 25 osób bezdomnych z terenu Miasta i Gminy Sztum. Natomiast bezdomność była przyczyną udzielonej pomocy w 24 rodzinach, co stanowiło 4% ogółu świadczeniobiorców. W stosunku do 2018 roku liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z powodu bezdomności, wzrosła o 19 % (4 osoby).

Szczegółowe informacje dotyczące osób i rodzin z terenu Miasta i Gminy Sztum, którym przyznano świadczenia w latach 2018-2019, zostały przedstawione poniżej w formie tabelarycznej. Przedstawione dane zasilone zostały przede wszystkim ze sprawozdań składanych w ramach

Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS) i różnią się w niektórych zestawieniach od rzeczywistych wartości. Różnica ta wynika, z innego sposobu wyliczania sprawozdania określonego w objaśnieniach Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2018	Rok oceny	PROGNOZA
0		1	2	3
ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ				
ZASIŁEK STAŁY				
Liczba osób	1	168	171	171
Kwota świadczeń w złotych	2	794 486	800 849	800 849
W tym: (wiersze 3 - 6)				
Zasiłek stały dla osób samotnie gospodarujących				
Liczba osób	3	121	127	127
Kwota świadczeń w złotych	4	671 719	686 164	686 164
Zasiłek stały dla osoby w rodzinie				
Liczba osób	5	50	47	47
Kwota świadczeń w złotych	6	122 767	114 685	114 685
ZASIŁEK OKRESOWY				
Liczba osób	7	83	95	95
Kwota świadczeń w złotych	8	58 445	74 727	74 727
W tym: (wiersze 9 - 16)				
Zasiłek okresowy z tytułu bezrobocia				
Liczba osób	9	31	36	36

Kwota świadczeń w złotych	10	23 227	31 192	31 192
Zasiłek okresowy z tytułu długotrwałej choroby				
Liczba osób	11	25	28	28
Kwota świadczeń w złotych	12	13 629	17 143	17 143
Zasiłek okresowy z tytułu niepełnosprawności				
Liczba osób	13	17	24	24
Kwota świadczeń w złotych	14	8 065	12 612	12 612
Zasiłek okresowy z tytułu możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego				
Liczba osób	15	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	16	0	0	0
Zasiłek okresowy kontynuowany niezależnie od dochodu na podstawie art. 38 ust. 4a i 4b				
Liczba osób	17	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	18	0	0	0
ZASIŁEK CELOWY OGÓŁEM				
Liczba osób	19	253	264	264
Kwota świadczeń w złotych	20	174 444	176 091	176 091
W tym: (wiersze 21 - 22)				
ZASIŁEK CELOWY PRYZNANY W RAMACH PROGRAMU WIELOLETNIEGO „POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA”				
Liczba osób	21	45	64	64
Kwota świadczeń w złotych	22	14 920	20 100	20 100
ZASIŁEK CELOWY PRYZNANY NIEZALEŻNIE OD DOCHODU na podstawie art. 39a ust. 1 i 2				

Liczba osób	23	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	24	0	0	0
ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ				
POSIŁEK OGÓŁEM				
Liczba osób	25	316	285	285
Kwota świadczeń w złotych	26	160 434	167 821	167 821
W tym: (z wierszy 25 – 26)				
DLA DZIECI				
Liczba osób	27	303	263	263
Kwota świadczeń w złotych	28	121 212	121 384	121 384
W tym: (z wierszy 25 – 26)				
POSIŁEK świadczenie przyznane w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”				
Liczba osób	29	316	285	285
Kwota świadczeń w złotych	30	160 196	158 076	158 076
W tym: (z wierszy 29 – 30)				
DLA DZIECI				
Liczba osób	31	303	264	264
Kwota świadczeń w złotych	32	120 974	113 803	113 803
SCHRONIENIE				
Liczba osób	33	14	13	13
Kwota świadczeń w złotych	34	71 156	79 050	79 050
UBRANIE				

Liczba osób	35	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	36	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU				
Liczba osób	37	5	4	4
Kwota świadczeń w złotych	38	10 700	7 300	7 300
ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba osób	39	15	13	13
Kwota świadczeń w złotych	40	432 817	449 804	449 804
WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA				
Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	41	28	43	43
Liczba rodzin wspierających	42	2	2	2
Liczba asystentów rodziny	43	3	4	4
Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w złotych	44	152 607	222 947	280 000

Źródło: opracowanie własne.

3. INNE RODZAJE POMOCY I ŚWIADCZEŃ

ŚWIADCZENIA RODZINNE

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie realizuje na terenie Miasta i Gminy Sztum zadania zleczone, wynikające między innymi z ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. 2020 poz. 111) czy ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 roku

o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz.U. 2017 poz. 2092 ze zm.). Kryterium dochodowe uprawniające do pobierania zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami wynosi 674 zł na osobę w rodzinie, a w przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności kryterium wynosi 764 zł na osobę w rodzinie. W przypadku ubiegania się o specjalny zasiłek opiekuńczy dochód na osobę w rodzinie nie może przekroczyć również 764 zł.

W roku Oceny zostało wydanych 1513 decyzji dotyczących świadczeń rodzinnych oraz zasiłków dla opiekunów. W roku 2019 wypłacono 32150 świadczeń na kwotę 6 327 366,39 zł. oraz opłacono składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe na kwotę 267 321,66 zł i składkę na ubezpieczenie zdrowotne na kwotę 78 494,04 zł

Powyższe dane wskazują, że w roku 2019 nastąpił 4,5% wzrost wypłacanych świadczeń w stosunku do roku 2018. Główną przyczyną tego wzrostu jest waloryzacja świadczenia pielęgnacyjnego z kwoty 1477 zł obowiązującej w 2018 r. na kwotę 1583 zł oraz ustawowa podwyżka zasiłku pielęgnacyjnego. Do 31.10.2018 r. kwota zasiłku pielęgnacyjnego wynosiła 153 zł, w okresie od 01.11.2018 r. do 31.10.2019 r. wynosiła 184,42 zł, natomiast od 01.11.2019 r. wynosi 215,84 zł.

ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE 500+

Realizując ustawę z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (t.j. Dz.U. 2019 r. poz. 2407 ze zm.) w 2019 roku wydanych zostało 2206 decyzji oraz informacji dotyczących świadczenia wychowawczego dla 1949 rodzin. Wypłacono 29 231 świadczeń na łączną kwotę 14 549 464,15 zł. Kwota wypłaconych świadczeń wychowawczych w porównaniu z rokiem 2018 wzrosła o 30%.

Wzrost ten jest spowodowany nowelizacją ustawy, która od 01.07.2019 r. zniósła kryterium dochodowe dla osób ubiegających się o przyznanie świadczenia wychowawczego.

FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Realizując zadania wynikające z ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. 2019 r. poz. 670 ze zm.) Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie wydał w 2019 r. 233 decyzje oraz wypłacił 2485 świadczeń na kwotę 958 809,15 zł. W porównaniu z latami poprzednimi widoczna jest tendencja spadkowa w ilości oraz kwocie wypłacanych świadczeń. Kryterium dochodowe uprawniające do pobierania świadczeń z funduszu alimentacyjnego do dnia 30.09.2019 r. wynosiło 725,00 zł na osobę w rodzinie, natomiast od 01.10.2019 r. wynosi 800,00 zł.

W 2019 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie był organem właściwym dla około 253 dłużników, w tym około 60 dłużników z obcych gmin. W roku Oceny przeprowadzono 30 wywiadów alimentacyjnych oraz odebrano 30 oświadczeń majątkowych. W sprawie dłużników alimentacyjnych, którzy nie odebrali korespondencji, wysłano 42 wnioski do komorników z prośbą o ustalenie aktualnego adresu zameldowania. Na podstawie przeprowadzonych wywiadów alimentacyjnych przekazywano komornikowi sądowemu informacje mające wpływ na skuteczność egzekucji, które dotyczyły 30 dłużników alimentacyjnych. Łącznie podjęto działania nałożone ustawą w stosunku do 94 dłużników alimentacyjnych. Ponadto Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie zgodnie z zapisem ustawy w 2019 roku przekazywał miesięczne aktualizacje zadłużeń dłużników alimentacyjnych do pięciu biur informacji gospodarczej, tj. KIDT, KBIG, KR D, ERIF, INFOMONITOR.

DOBRY START

W związku z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 roku w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz.U 2018 r. , poz. 1061 ze zm.) Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie wypłacił w 2019 roku 2 143 świadczenia na łączną kwotę 642 600 zł, w tym 2 świadczenia wypłacone zostały w związku ze sprawowaniem opieki naprzemiennej nad dzieckiem. Przedmiotowe świadczenie przysługuje raz w roku w wysokości 300,00 zł na dziecko, bez względu na sytuację finansową rodziny. Osobami uprawnionymi do ww. świadczenia są dzieci realizujące obowiązek szkolny (bez „zerówek”) do ukończenia 20 roku życia.

DODATKI MIESZKANIOWE I ENERGETYCZNE

W 2019 roku zgodnie z ustawą z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 2133) wypłacono dodatki mieszkaniowe 340 gospodarstw domowym na łączną kwotę 761 169,00 zł. W porównaniu do roku 2018 zmniejszyła się kwota wydatkowana na ten cel o 64 281,00 zł (spadek o 8 %), natomiast liczba odbiorców przedmiotowego wsparcia zmalała o 44 gospodarstwa (spadek o 10 %). Realizując również zadanie wynikające z ustawy Prawo energetyczne z dnia 10 kwietnia 1997 roku (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 755 ze zm.), tj. przyznawanie i wypłata zryczałtowanych dodatków energetycznych, w 2019 roku wypłacono 45 gospodarstw domowym zryczałtowany dodatek energetyczny na łączną kwotę 5 821,00 zł. W stosunku do roku 2018 nastąpił minimalny spadek liczby przyznanych dodatków o 4 gospodarstwa domowe oraz zmalała kwota wypłat przeznaczona na ten cel o 498,00 zł.

Szczegółowe informacje dotyczące liczby i kwot przyznanych świadczeń w formie dodatków mieszkaniowych i energetycznych osobom z terenu Miasta i Gminy Sztum w latach 2018-2019 zawarte zostały w poniższej w Tabeli.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2018	Rok oceny	PROGNOZA
0		1	2	3
DODATKI MIESZKANIOWE				
Liczba gospodarstw domowych	1	388	340	340
Kwota świadczeń w złotych	2	825 450	761 169	761 169
DODATKI ENERGETYCZNE				
Liczba gospodarstw domowych	3	50	46	46
Kwota świadczeń w złotych	4	6 319	4 821	5 100

Źródło: opracowanie własne.

KARTA DUŻEJ RODZINY

Wykonując zadania nałożone ustawą z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz.U. 2019 r. poz. 1390 ze zm.) w 2019 roku Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie przyjął 457 wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny, na podstawie których wydano 914 tradycyjnych Kart Dużej Rodziny oraz zamówiono 268 Kart elektronicznych. Tak duży wzrost złożonych wniosków w stosunku do roku 2018 wynika ze zmiany obowiązującej od 01.01.2019 r., która uprawnia do otrzymania Karty Dużej Rodziny również rodzicom mającym w przeszłości na utrzymaniu co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek. Oznacza to, że rodzice, którzy mają już pełnoletnie dzieci mogą wnioskować o ww. kartę.

SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE

W 2019 roku składki opłacane były za osoby pobierające zasiłek stały niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. W roku Oceny opłacono 1523 składki dla 161 osób na łączną kwotę 65 865,84 zł, w tym dotacja z budżetu państwa stanowiła 100% tej kwoty (w 2018 roku opłacono 1616 składek dla 160 osób na łączną kwotę 67 601,38 zł). Pomimo wzrostu liczby osób pobierających zasiłek stały (analiza opisana z części dot. Gmina-zadania OPS oraz MOPS,MOPR) liczba opłacanych składek pozostaje na tym samym poziomie.

TELEOPIEKA

Od miesiąca listopada 2014 roku Miasto i Gmina Sztum, za pośrednictwem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie, oferuje świadczenie usługi zapewniającej mieszkańcom Miasta i Gminy Sztum telefoniczną opiekę domową tzw. Teleopiekę zwaną również „Guzikiem Życia”. Teleopieka polega na elektronicznym całodobowym monitoringu i przyzywaniu natychmiastowej pomocy w przypadku zagrożenia życia, zdrowia, bezpieczeństwa osób starszych i osób z niepełnosprawnością w miejscu ich zamieszkania. W 2019 roku z usługi skorzystało 14 osób. Ponadto, w ramach projektu pn. „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ – rozwój usług społecznych w gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz budżetu państwa w ramach RPO WP 2014-2020, seniorzy w 2019 roku mieli również możliwość skorzystania z usługi całodobowego monitoringu w miejscu zamieszkania, tzw. Telemedycyny. Usługa oferowana w ramach ww. projektu, w odróżnieniu od usługi świadczonej poza projektem, opiera się na zaawansowanej technologii, tj. na urządzeniu II generacji. Urządzenie II generacji obejmuje terminal, który umożliwia kontakt z operatorem z całodobowego Centrum Operacyjno – Alarmowego oraz brelok i/lub opaskę z przyciskiem SOS wraz z czujnikiem upadku. W 2019 r. z Telemedycyny skorzystało 10 uczestników projektu. Wobec powyższego z usług zapewniających nowoczesną i innowacyjną opiekę łącznie w 2019 roku skorzystały 24 osoby, tj. o 6 osób więcej w porównaniu do 2018 roku.

ANIMATOR OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ

Od stycznia 2019 do października 2019 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie realizował wsparcie na rzecz osób niepełnosprawnych w miejscu ich zamieszkania w formie animatora osoby niepełnosprawnej. W ramach środków własnych udzielono wsparcia 2 osobom (w tym jedna ze znacznym stopniem niepełnosprawności i jedna z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności), zaś koszt świadczonej usługi wyniósł 14 026,00 zł.

ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ

Od miesiąca listopada 2019 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie rozpoczął realizację resortowego Programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pn. „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2019-2020. Program ten jest kontynuacją realizowanego do tej pory wsparcia w formie animatora osoby niepełnosprawnej dla 2 osób. Zakres wsparcia polega przede wszystkim na pomocy asystenta przy wykonywaniu codziennych czynności, załatwieniu spraw urzędowych czy podejmowaniu aktywności społecznej. Celem podejmowanych działań jest przeciwdziałanie dyskryminacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych

poprzez umożliwienie im uczestnictwa w wydarzeniach społecznych, kulturalnych czy sportowych, a także ich usamodzielnianie. Koszt realizacji Programu w 2019 roku wyniósł 2 714,50 zł i został w całości zrefundowany ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych.

TERAPIA RODZIN

Terapia rodzin skierowana jest do rodzin, w których występuje problem alkoholowy. W ramach ww. formy wsparcia usługi świadczone są w miejscu zamieszkania przez psychologa, asystenta rodziny oraz terapeuty ds. uzależnień. W roku Oceny wsparciem objęte były 4 rodziny, tj. o 1 rodzinę więcej w porównaniu do 2018 roku. Trzy rodziny zostały objęte wsparciem specjalistów w okresie luty-październik 2019 roku, natomiast jedna rodzina w okresie lipiec-październik 2019 roku. Efektami pracy ww. specjalistów było m.in. przekazanie rodzinom wiedzy dotyczącej prawidłowego stymulowania rozwoju dzieci przy jednoczesnym zachowaniu zasad bezpieczeństwa, dbałości o ich zdrowie fizyczne i psychiczne, poznanie różnych sposobów spędzania wolnego czasu z dziećmi, nabycie umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego i gospodarowania budżetem domowym oraz wiedzy na temat współuzależnienia. Jednocześnie praca terapeutyczna oraz uczenie asertywnych zachowań abstynenckich efektywnie przyczyniły się do ograniczenia spożywania alkoholu przez osoby uzależnione biorące udział w terapii rodzin.

4. ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA

Zasób instytucjonalny oznacza łączną liczbę instytucji i placówek działających w danym roku kalendarzowym na obszarze jednostki samorządu terytorialnego, utworzonych i finansowanych tylko przez tę jednostkę samorządu terytorialnego. Do zasobu instytucjonalnego na terenie Miasta i Gminy Sztum wlicza się także te instytucje i placówki, które zostały utworzone przez inne podmioty (np. organizacje pozarządowe) i są prowadzone na zasadach zlecenia zadania publicznego (także zlecenia wykonywania usług na rzecz jednostki samorządu terytorialnego). W Mieście i Gminie Sztum w 2019 roku funkcjonowało łącznie 10 placówek szeroko rozumianej pomocy społecznej. Katalog placówek funkcjonujących w ramach zasobów instytucjonalnych Miasta i Gminy Sztum w zakresie pomocy społecznej sklasyfikować można w następujących kategoriach:

- a) placówki oferujące wsparcie seniorom,
- b) placówki oferujące wsparcie osobom niepełnosprawnym,
- c) placówki oferujące wsparcie osobom należącym do grupy podwyższonego ryzyka socjalnego;
- d) punkty konsultacyjne.

PLACÓWKI OFERUJĄCE WSPARCIE SENIOROM

Zasób instytucjonalny oferujący wsparcie seniorów, czyli osób w wieku 60+, tworzą w szczególności:

- **Rodzinny Dom Pomocy (RDP).** Od miesiąca grudnia 2017 roku funkcjonuje na terenie Miasta i Gminy Sztum dom świadczący całodobowo usługi opiekuńcze i bytowe dla nie mniej niż trzech i nie więcej niż ośmiu zamieszkujących wspólnie osób wymagających z powodu wieku lub niepełnosprawności wsparcia w tej formie. RDP dysponuje 8 miejscami. W 2019 roku wsparcie w formie pobytu w ww. placówce łącznie otrzymało 9 osób z terenu Miasta i Gminy Sztum w różnych okresach czasu, tj. o 3 osoby więcej w porównaniu do 2018 roku. Natomiast roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówki wyniósł 172 069,00 zł. W roku oceny nie odnotowano osób oczekujących na skierowanie do ww. placówki.
- **Klub Samopomocy.** W 2019 roku pozyskano środki finansowe z Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2015-2020 na prowadzenie **Klubu Senior+ „AMATOR”**. Pozyskane środki pozwoliły na stworzenie bogatej oferty zajęć dla seniorów z terenu Miasta i Gminy Sztum polegającej na alternatywnych sposobach spędzania czasu wolnego oraz pobudzeniu wśród nich aktywności społecznej i edukacyjnej. Zakres działalności Klubu został opisany w części poświęconej aktywności konkursowo-projektowej niniejszej Oceny Zasobów Pomocy Społecznej. W roku oceny Klub dysponował 30 miejscami oraz uczęszczało do niego łącznie 51 osób starszych. Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówki wyniósł 143 249,45 zł, z czego pozyskane środki finansowe z Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2015-2020 stanowiły 56 124,95 zł.
- **Dzienny Ośrodek Wsparcia.** Od marca 2014 roku na terenie Miasta i Gminy Sztum funkcjonuje **Dzienny Ośrodek Wsparcia** dla osób powyżej 60 roku życia, który został utworzony dzięki wsparciu finansowemu Miasta i Gminy Sztum w ramach realizacji zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej, pn. „Dzienny ośrodek wsparcia darem serca dla potrzebujących”. W latach 2014-2019 realizatorem ww. zadania było Stowarzyszenie Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „Dar Serca” w Sztumie. Seniorzy przebywający w Ośrodku uczestniczą w zajęciach zwiększających sprawność psychoruchową, rozwijają nowe pasje i zainteresowania. W 2019 roku w Dziennym Ośrodku Wsparcia przebywało 15 osób, tj. analogicznie do roku 2018. Natomiast koszt prowadzenia i utrzymania ww. placówki wzrósł o 68 % w stosunku do 2018 roku i w roku oceny wyniósł 289 017,12 zł. Utrzymanie liczby miejsc w placówce na tym samym poziomie możliwe było dzięki pozyskanym środkom z Unii Europejskiej na realizację projektu rozwijającego zakres usług społecznych pn. „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ- rozwój usług społecznych w gminie Sztum”. Na skorzystanie z tej formy pomocy nadal oczekują 3 osoby i liczba ta wciąż wzrasta.

Powyższe potwierdza zmiany demograficzne zachodzące w społeczności Miasta i Gminy Sztum oraz wzrastające potrzeby opieki wśród mieszkańców w wieku powyżej 60 roku życia.

PLACÓWKI OFERUJĄCE WSPARCIE OSOBOM Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Placówki oferujące wsparcie osobom z niepełnosprawnościami to przede wszystkim:

- Środowiskowy Dom Samopomocy (ŚDS). Od 2004 roku na terenie Miasta i Gminy Sztum prowadzony jest **Środowiskowy Dom Samopomocy w Czerninie**. Do końca 2015 roku prowadzony był przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie, natomiast od 2016 roku jego prowadzenie przejęło Stowarzyszenie „Do życia przez życie” w ramach realizacji zadania publicznego. Jest to placówka typu A i B przeznaczona dla osób przewlekle psychicznie chorych oraz upośledzonych umysłowo, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym. Placówka przeznaczona jest dla 20 osób. W 2019 roku ze wsparcia Środowiskowego Domu Samopomocy w Czerninie skorzystało 21 osób, tj. analogicznie do 2018 roku. Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówki w 2019 roku wyniósł 439 401,17 zł, tj. o 68 562,17 zł więcej (wzrost o 18%) w stosunku do roku 2018. Potrzeby w zakresie miejsc w Środowiskowym Domu Samopomocy są całkowicie zaspokojone.

PLACÓWKI OFERUJĄCE WSPARCIE OSOBOM NALEŻĄCYM DO GRUPY PODWYŻSZONEGO RYZYKA SOCJALNEGO

Do placówek oferujących wsparcie osobom należącym do grupy podwyższonego ryzyka socjalnego zaliczyć możemy:

- Klub integracji społecznej. W strukturach Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie **Klub Integracji Społecznej** działa od miesiąca czerwca 2014 roku. Został utworzony w ramach projektu pn. „Razem łatwiej – KIS Sztum”, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. W ramach działalności Klubu udzielana jest pomoc osobom indywidualnym oraz ich rodzinom w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych oraz na rynek pracy. W roku oceny ze wsparcia skorzystało 7 osób. Działania prowadzone w ramach Klubu opisane zostały w części dot. Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej.
- **Schroniska dla bezdomnych**. Na terenie Miasta i Gminy Sztum znajdują się dwa schroniska. Pierwsze z nich funkcjonuje przy Stowarzyszeniu na Rzecz Bezdomnych Dom Modlitwy AGAPE i jest przeznaczone dla 60 osób. Celem działalności placówki jest stworzenie

kompleksowego systemu pomocy osobom w kryzysie, m.in. poprzez zapewnienie schronienia wraz z wyżywieniem bezdomnym mężczyznom oraz prowadzenie działań aktywizujących ich społecznie. Natomiast drugie schronisko, które przeznaczone jest dla kobiet, prowadzi Stowarzyszenie na rzecz Kobiet w Trudnej Sytuacji Życiowej JUNONA w Piekle. Zadaniem schroniska jest niesienie pomocy kobietom będącym w kryzysie: bezdomnym i ubogim, doświadczającym przemocy w rodzinie, starszym, niepełnosprawnym lub zagrożonym ww. problemami. Stowarzyszenie JUNONA dysponuje placówką przeznaczoną dla 30 osób. Placówka stwarza warunki dla kobiet z dziećmi na schronienie i realizację indywidualnie dobranych programów, przy wsparciu wykwalifikowanej kadry. W 2019 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w ramach przeprowadzonego otwartego konkursu ofert podpisał umowę z Fundacją „Przystań” w Pogorzałej Wsi na realizację zadania „Zapewnienie schronienia dla osób bezdomnych z terenu Miasta i Gminy Sztum”. Kwota udzielonej dotacji stanowiła 70 884,48 zł. Głównym celem zadania było zapewnienie całodobowego pobytu i jednego ciepłego posiłku dla 13 osób bezdomnych z terenu Miasta i Gminy Sztum.

PUNKTY KONSULTACYJNE

Do punktów konsultacyjnych prowadzonych na terenie Miasta i Gminy Sztum zaliczyć możemy:

- **Punkt Konsultacyjny Krokus w Sztumie** działający przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztumie. Specjalistyczne poradnictwo udzielane jest od 1998 roku osobom i rodzinom, które mają trudności lub potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych. Korzystanie z poradnictwa nie jest uzależnione od wysokości dochodu, ponieważ świadczone jest ono bez względu na jego wysokość. W ramach Punktu Konsultacyjnego w 2019 roku świadczona była pomoc psychologa (61 porad), prawnika (90 porad), specjalisty ds. przemocy (60 porad) oraz terapeuty ds. uzależnień (176 porad) dla rodzin z problemem alkoholowym, narkomanii i przemocy w rodzinie. Ogółem w roku 2019 ww. specjaliści udzielili 387 porad. Koszt prowadzenia Punktu w roku Oceny wyniósł 28 240,00 zł i finansowany był ze środków Miasta i Gminy Sztum w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
- **Punkt Konsultacyjny Poradnictwa Rodzinnego.** W ramach projektu partnerskiego pn. „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ – rozwój usług społecznych w gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO WP 2014-2020, przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie w 2018 roku utworzony został Punkt Konsultacyjny Poradnictwa Rodzinnego. Zakres jego działalności obejmuje przede wszystkim

udzielanie indywidualnych porad i konsultacji w zakresie rozwiązywania problemów w rodzinie. Uczestnicy ww. projektu realizujący ścieżkę „Wsparcia rodzin” w 2019 roku w Punkcie Konsultacyjnym otrzymali zindywidualizowane wsparcie prawnika (14 porad), psychologa (21 porad), terapeuty (24 porady) oraz mediatora (14 porad). Ogółem w roku 2019 ww. specjaliści udzielili 73 porady, zaś koszt świadczenia ww. usług stanowił kwotę 15 150,00 zł.

- Punkt Konsultacyjny dla Seniorów oraz Punkt Konsultacyjny dla Osób z Niepełnosprawnością.** W ramach projektu partnerskiego pn. „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ – rozwój usług społecznych w gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO WP 2014-2020, przy Stowarzyszeniu Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „Dar Serca” w Sztumie utworzony został w 2018 roku Punkt Konsultacyjny dla Seniorów i Osób z Niepełnosprawnością. Zakres jego działalności obejmuje przede wszystkim udzielanie indywidualnych porad i konsultacji w zakresie rozwiązywania problemów. Uczestnicy ww. projektu realizujący ścieżkę „Wsparcia seniorów” oraz ścieżkę „Wsparcie osób z niepełnosprawnością” w 2019 roku w Punkcie otrzymali zindywidualizowane wsparcie prawnika (22 porady) i psychologa (280 porad). Ogółem w roku 2019 ww. specjaliści udzielili 302 porad, zaś koszt świadczenia ww. usług stanowił kwotę 23 163,00 zł.

Szczegółowe informacje dotyczące zasobów instytucjonalnych zostały przedstawione poniżej w formie tabelarycznej. Przedstawione dane zasilone zostały przede wszystkim ze sprawozdań składanych w ramach Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS) i różnią się w niektórych zestawieniach od rzeczywistych wartości. Różnica ta wynika, z innego sposobu wyliczania sprawozdania określonego w objaśnieniach Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz rozbieżności pozycji w zakresie nazewnictwa jednostek.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2018	Rok oceny	PROGNOZA
0		1	2	3
OŚRODKI WSPARCIA – OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	155	140	140
Liczba osób korzystających	2	193	162	171
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	3	12	7	12

Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	22	18	18
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	6	1 035 960	1 653 925	1 638 300
W TYM (z wierszy 1-6):				
ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	7	20	20	20
Liczba osób korzystających	8	20	21	21
Liczba osób umieszczonych	9	21	19	19
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	10	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	5	8	8
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	12	370 839	439 401	440 000
DZIENNE DOMY POMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	13	15	0	0

Liczba osób korzystających	14	15	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	15	9	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	16	7	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	17	171 637	0	0
KLUBY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	18	30	30	30
Liczba osób korzystających	19	30	51	60
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	20	0	7	12
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	2	2	2
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	157 484	143 249	127 000

NOCLEGOWNIE I SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	90	90	90
Liczba osób korzystających	24	128	90	90
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	25	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	26	8	8	8
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	27	336 000	1 071 275	1 071 300
OGRZEWALNIE				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	28	0	0	0
Liczba osób korzystających	29	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	30	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	31	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2017	Rok oceny	PROGNOZA
	0	1	2	3
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	8	0	0
Liczba osób korzystających	2	6	0	0
Liczba osób umieszczonych	3	6	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	0	0	0
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	6	5	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	7	249 600	0	0
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	8	0	0	0
Liczba osób korzystających	9	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	10	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	0	0	0

Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	12	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	13	0	0	0
OSRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	14	0	0	0
Liczba osób korzystających	15	0	0	0
JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA				
Liczba osób korzystających	16	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	17	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	18	0	0	0
PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	19	0	0	0
Liczba osób korzystających	20	0	0	0

Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	0	0	0
PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	x	x	x
Liczba osób korzystających	24	x	x	x
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	25	x	x	x
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	26	x	x	x
W tym: PLACÓWKI TYPU RODZINNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	27	x	x	x
Liczba osób korzystających	28	x	x	x
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	29	x	x	x

Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	30	x	x	x
CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	31	0	0	0
KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	32	42	7	5
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	33	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	34	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	35	0	0	0
ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	36	0	0	0

INNE INSTYTUCJE POMOCY I WSPARCIA				
Rodzaj instytucji	WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2018	Rok oceny	PROGNOZA
Własne dane	Liczba placówek	0	-	-
	Liczba osób korzystających / uczestników	0	-	-

Źródło: opracowanie własne.

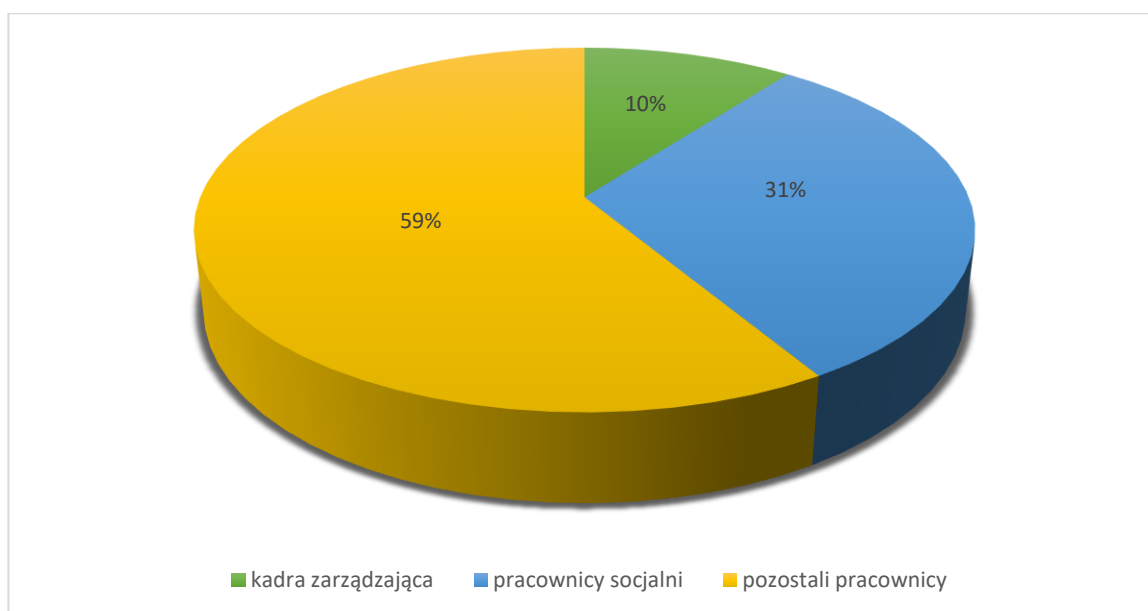
5. KADRA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ

Kadrę Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie w 2019 roku stanowiło 29 pracowników, z czego 31 % stanowili pracownicy socjalni (9 osób). Podkreślić należy, że w niniejszej Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej zostały ujęte wyłącznie osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę. Nie wykazano natomiast osób, które podjęły pracę na podstawie umów cywilno-prawnych.

W skład 29 osobowego zespołu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie wchodziły następujące osoby:

- Dyrektor,
- Zastępca Dyrektora,
- 9 terenowych pracowników socjalnych (1 pracownik na zastępstwo),
- asystent rodziny,
- 7 pracowników Działu Realizacji Zadań Zleconych,
- 3 pracowników Działu Pomocy Środowiskowej, Świadczeń i Usług,
- 3 pracowników Działu Finansowo-Ekonomicznego,
- 2 pracowników Działu Projektów,
- kadrowa,
- kierowca.

Wykres 7. Kadra Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie w 2019 roku.

Źródło: opracowanie własne.

Pracownicy Ośrodka w 96 % posiadają wykształcenie wyższe. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez uczestnictwo w zalecanych formach doskonalenia zawodowego (udział w szkoleniach,

konferencjach, seminariach itp.), uzupełnianie wykształcenia zgodnie z wymaganymi kwalifikacjami należy do obowiązków pracowników wynikających z Regulaminu organizacyjnego Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie wprowadzonego Zarządzeniem Nr 021.30a.2019 Dyrektora MGOPS w Sztumie z dnia 02 października 2019 r. Każdy pracownik w 2019 roku uczestniczył w szkoleniu. Powyższe możliwe było m.in. dzięki realizacji projektu pn. „Skuteczna, trafna i efektywna pomoc społeczna – wdrożenie zmian organizacyjnych w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, który szczegółowo został opisany w części dot. zespołów pracy socjalnej oraz aktywności projektowo-konkursowej. Ogółem w 2019 roku 29 pracowników wzięło udział w różnego rodzaju szkoleniach, konferencjach. Kwota poniesiona na szkolenia w 2019 roku wyniosła ogółem 28 996,00 zł, z czego kwota dofinansowanie ze środków EFS w ramach projektu pn. „Skuteczna, trafna i efektywna pomoc społeczna -wdrożenie zmian organizacyjnych w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie” stanowiła 16 800,00 zł.

Nadzór nad działalnością Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie oraz nad realizacją zadań własnych gminy sprawuje Burmistrz Miasta i Gminy Sztum. Natomiast całokształtem działalności i pracą Ośrodka kieruje Dyrektor przy pomocy Zastępcy Dyrektora, Głównego księgowego oraz koordynatorów wyodrębnionych komórek organizacyjnych. Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym MGOPS w Sztumie podczas nieobecności Dyrektora jego zadania i kompetencje przejmuje Zastępca Dyrektora, zgodnie z posiadanymi upoważnieniami. Zastępca Dyrektora zarządza, koordynuje, kontroluje i nadzoruje działalnością wyodrębnionych komórek organizacyjnych Ośrodka, zgodnie z podziałem kompetencji i zakresem obowiązków ustalonym przez Dyrektora. Natomiast koordynatorzy nadzorują i koordynują działalność wyodrębnionych komórek organizacyjnych Ośrodka, zgodnie z zakresem obowiązków ustalonym przez Dyrektora. Główny księgowy prowadzi i odpowiada za gospodarkę finansową Ośrodka. Zastępca Dyrektora, Główny księgowy, koordynatorzy oraz samodzielne stanowiska pracy ponoszą odpowiedzialność przed Dyrektorem za prawidłową realizację powierzonych im zadań uszczegółowionych w zakresie czynności.

W roku Oceny w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie, oprócz Dyrektora, stanowiska kierownicze zajmowali Zastępca Dyrektora oraz Główny księgowy. Natomiast strukturę Ośrodka w 2019 roku stanowiły następujące komórki organizacyjne i stanowiska pracy:

1. Dział Pomocy Środowiskowej, Świadczeń i Usług, w którym wyodrębnione zostały 4 zespoły tj. Zespół ds. pierwszego kontaktu, Zespół ds. pracy socjalnej, Zespół ds. usług socjalnych oraz Zespół ds. świadczeń przyznawanych decyzją administracyjną,
2. Dział Projektów,

3. Dział Finansowo – Ekonomiczny,
4. Dział Realizacji Zadań Zleconych,
5. Samodzielne stanowiska pracy.

Zmiany w zakresie Działu Pomocy Środowiskowej, Świadczeń i Usług umożliwiła realizacja projektu pn. „Skuteczna, trafna i efektywna pomoc społeczna -wdrożenie zmian organizacyjnych w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach PO WER. Powyższe zostało opisane w niniejszym dokumencie w części dot. „zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej”.

5.1. ZATRUDNIENIE POMOCNICZE W JEDNOSTCE ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ

W 2019 roku zatrudnienie pomocnicze w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie stanowiły osoby zatrudnione w ramach staży. W 2019 roku w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie zatrudniona była 1 osoba w ramach stażu (w okresie od 10.06.2019 roku do 09.12.2019 roku). Stypendium stażowe wypłacane było przez Powiatowy Urząd Pracy w Sztumie z siedzibą w Dzierzgoniu. W stosunku do 2018 roku zatrudnienie osób w ramach stażu zmniejszyło się o 1.

5.2. ZESPOŁY PRACY SOCJALNEJ I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ W JEDNOSTCE POMOCY SPOŁECZNEJ

Zgodnie z art. 110 a ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. 2019 poz. 1507 ze zm.) w ramach struktury organizacyjnej Ośrodka Pomocy Społecznej może zostać wyodrębniony zespół realizujący zadania tego Ośrodka w zakresie pracy socjalnej i integracji społecznej. Zmiana organizacyjna w zakresie Działu Pomocy Środowiskowej, Świadczeń i Usług Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie pozwoliła na skuteczną realizację ww. zadań. Powyższe możliwe było dzięki realizowanemu od miesiąca marca 2018 roku **projektowi pn. „Skuteczna, trafna i efektywna pomoc społeczna -wdrożenie zmian organizacyjnych w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie”** współfinansowanemu ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji - Działanie: 2.5 Skuteczna pomoc społeczna. Projekt realizowany był do sierpnia 2019 roku, natomiast od września 2019 rozpoczęła się jego trwałość.

Głównym celem projektu była poprawa obsługi osób zgłaszających się do Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie poprzez wdrożenie w jednostce usprawnień funkcjonalnych oraz organizacyjnych polegających na oddzieleniu pracy administracyjnej od pracy socjalnej oraz usług socjalnych. Projekt podzielony został na 3 poniżej opisane zadania, z których zadanie 2 i 3 realizowane były również w 2019 roku:

- Zadanie Nr 1 - Przygotowanie jednostki do wdrożenia zmian organizacyjnych – w tym, przygotowanie MGOPS do wprowadzenia zmiany jego funkcjonowania z uwzględnieniem pracy socjalnej oraz usług socjalnych i oddzieleniem ich od działań administracyjnych, obejmujących zarówno strukturę jednostki, jak i jej organizację, a także stworzenie warunków umożliwiających wdrożenie zmiany zgodnie z przyjętymi założeniami. Zadanie zostało w całości zrealizowane w 2018 roku.
- Zadanie Nr 2 - Wdrażanie nowego modelu organizacyjnego funkcjonowania jednostki - było to kluczowe zadanie projektu, w ramach którego nastąpiło wdrożenie wypracowanych w zadaniu 1 merytorycznych rozwiązań organizacyjnych. W wyniku powyższego od miesiąca lipca 2018 roku do sierpnia 2019 roku w Miejsko-Gminny Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie zadania w zakresie pracy socjalnej i integracji społecznej realizowane są przez 4 zespoły:
 - a) Zespół ds. pierwszego kontaktu,
 - b) Zespół ds. pracy socjalnej,
 - c) Zespół ds. usług socjalnych,
 - d) Zespół ds. świadczeń przyznawanych decyzją administracyjną,

Ponadto pracownicy ww. zespołów otrzymali wsparcie w formie superwizji, która w znacznym stopniu wpłynęła na jakość świadczonej pracy oraz zapobiegała wypaleniu zawodowemu pracowników socjalnych.

- Zadanie Nr 3 - Wsparcie szkoleniowe pracowników jednostki – w ramach niniejszego zadania kadra Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie otrzymała wsparcie szkoleniowe. Od miesiąca maja 2018 roku do sierpnia 2019 roku pracownicy uczestniczyli w szkoleniach doskonalących kompetencje i umiejętności niezbędne do wykonywanej pracy oraz zdolności interpersonalne. Powyższe w zdecydowanym zakresie wpłynęło na poprawę jakości świadczonych usług.

Całkowita wartość projektu wyniosła 255 394,12 zł, z czego 84.28% stanowiły środki z Funduszy Europejskich, zaś 15,72% z budżetu państwa. Poziom dofinansowania projektu wyniósł 100%. Od miesiąca września 2019 roku rozpoczęto okres trwałości projektu.

6. ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I INNYCH OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

W roku 2019 na realizację zadań własnych gminy oraz zleconych jej do realizacji Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej poniósł wydatki w łącznej kwocie 29 245 485,13 zł, co stanowiło 97,0 % planu rocznego. W ramach tej kwoty na realizację zadań własnych wydatkowano kwotę 5 487 781,20 zł (87,8 % planu rocznego), natomiast na realizację zadań zleconych 23 757 703,93 zł (99,4 % planu).

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2018	Rok oceny	PROGNOZA
0		1	2	3
OGÓŁEM				
OGÓŁEM (działy)	1	25 514 420	29 033 372	33 009 595
W tym: w budżecie OPS/PCPR	2	25 514 420	29 033 372	33 009 595
851 - OCHRONA ZDROWIA				
85153 – Przeciwdziałanie narkomanii	3	35 220	29 995	39 500
w tym: w budżecie OPS / PCPR	4	35 220	29 995	39 500
85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi	5	230 073	250 987	280 229
w tym: w budżecie OPS / PCPR	6	230 073	250 987	280 229
852 – POMOC SPOŁECZNA				
85202 – Domy pomocy społecznej	7	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	8	0	0	0
85203 – Ośrodki Wsparcia	9	370 838	439 401	443 738

w tym: w budżecie OPS / PCPR	10	370 838	439 401	443 738
85205 – Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	11	15 740	4 618	5 500
w tym: w budżecie OPS / PCPR	12	15 740	4 618	5 500
85213 – Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej	13	137 028	65 866	70 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	14	137 028	65 866	70 000
85214 – Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	15	722 261	671 379	856 215
w tym: w budżecie OPS / PCPR	16	722 261	671 379	856 215
85215 – Dodatki mieszkaniowe	17	831 895	767 107	832 940
w tym: w budżecie OPS / PCPR	18	831 895	767 107	832 940
85216- Zasiłki stałe	19	781 125	775 431	800 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	20	781 125	775 431	800 000
85218 – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	21	x	x	x

w tym: w budżecie OPS/PCPR	22	x	x	x
85219 – Ośrodek Pomocy Społecznej	23	1 473 824	1 535 694	1 698 120
w tym: w budżecie OPS/PCPR	24	1 473 824	1 535 694	1 698 120
85220- Specjalistyczne poradnictwo, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	25	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	26	0	0	0
85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	27	469 940	516 879	789 860
w tym: w budżecie OPS / PCPR	28	469 940	516 879	789 860
85230 - Pomoc w zakresie dożywiania	29	210 170	180 146	170 200
w tym: w budżecie OPS / PCPR	30	210 170	180 146	170 200
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	31	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	32	0	0	0
W tym (z wiersza 31): Wydatki na pomoc dla cudzoziemców w celu integracji ze środowiskiem (cudzoziemcy, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą)	33	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	34	0	0	0

85232 – Centra Integracji Społecznej	35	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	36	0	0	0
85278 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	37	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	38	0	0	0
85295 – Pozostała działalność	39	52 655	63 591	127 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	40	52 655	63 591	127 000
853 – POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ				
85311 – Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	41	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	42	0	0	0
85321 – Zespoły orzekania o niepełnosprawności	43	0	0	0
w tym: w budżecie dyspozycji OPS / PCPR	44	0	0	0
85324 – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	45	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	46	0	0	0
85395 – Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	47	483 275	218 016	130 046
w tym: w budżecie OPS / PCPR	48	483 275	218 016	130 046

854 – Edukacyjna opieka wychowawcza				
85415 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	49	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	50	0	0	0
85416 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym	51	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	52	0	0	0
855 – Rodzina				
85501 – Świadczenie wychowawcze	53	11 240 173	14 692 003	17 400 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	54	11 240 173	14 692 003	17 400 000
85502 – Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	55	7 596 119	7 805 543	8 275 567
w tym: w budżecie OPS / PCPR	56	7 596 119	7 805 543	8 275 567
85504 – Wspieranie rodziny	57	711 477	715 275	727 680
w tym: w budżecie OPS / PCPR	58	711 477	715 275	727 680
85505 – Tworzenie i funkcjonowanie żłobków	59	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	60	0	0	0

85506 – Tworzenie i funkcjonowanie klubów dziecięcych	61	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	62	0	0	0
85507 – Dzienni opiekunowie	63	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	64	0	0	0
85508 – Rodziny zastępcze	65	78 908	85 545	110 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	66	78 908	85 545	110 000
85510 – Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	67	73 699	137 402	170 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	68	73 699	137 402	170 000
85513 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	69	x	78 494	83 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	70	x	78 494	83 000

85514 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby przebywające na urloпах wychowawczych, za osoby zatrudnione jako nianie oraz za osoby sprawujące osobistą opiekę nad dzieckiem	71	x	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	72	x	0	0

Źródło: opracowanie własne.

Poza wydatkami wskazanymi w powyższym zestawieniu tabelarycznym Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie poniósł w 2019 roku również wydatki w ramach Działu 855-85503 (KDR) w kwocie 2 912,00 zł, Działu 855-85595 (pozostała działalność 150.777) w kwocie 203 545,00 zł oraz Działu 855-85195 (ochrona zdrowia) w kwocie 5 656,00 zł, tj. w łącznej kwocie 212 113,00 zł.

7. AKTYWNOŚĆ PROJEKTOWO – KONKURSOWA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2019 roku podejmował wszechstronne działania zmierzające do zaspokojenia potrzeb zgłaszanych przez odbiorców wsparcia i pomocy społecznej, a także środowiska lokalnego. W związku z powyższym w roku Oceny zrealizowano szereg projektów, które wpłynęły na poprawę jakości życia mieszkańców Miasta i Gminy Sztum.

W okresie od października 2013 r. do września 2015 r. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie realizował projekt pn. **„Większe perspektywy, pewny sukces. Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w Mieście i Gminie Sztum”** w ramach działania 8.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu - elnclusion”, Oś priorytetowa 8. Społeczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności gospodarki, Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka 2007-2013. Głównym celem projektu było przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia cyfrowego mieszkańców Miasta i Gminy Sztum. Na realizację projektu pozyskano ogółem

763 871,53 zł ze środków unijnych. W związku z obowiązkiem utrzymania wskaźników rezultatu, od października 2015 r. rozpoczęto okres trwałości projektu wynoszący 5 lat od zakończenia jego realizacji, tj. do dnia 30.09.2020 r. Zgodnie z powyższym, w 2019 r. zapewniony został dostęp do Internetu szerokopasmowego wraz z dostawą i montażem sprzętu sieciowego dla 120 zestawów komputerowych w 45 lokalizacjach (30 gospodarstw domowych i 15 jednostek podległych Miastu i Gminie Sztum) oraz usługa serwisu sprzętu komputerowego dla 129 zestawów komputerowych w 47 lokalizacjach (30 gospodarstw domowych i 17 jednostek podległych Miastu i Gminie Sztum).

Krokiem w kierunku wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich integracji ze społecznością lokalną była realizacja zadania pn. **„JESTEŚMY niewIDZIALNI WŚRÓD WAS”** W ramach zadania podjęto w środowisku lokalnym działania o charakterze edukacyjno-informacyjnym dotyczące specyfiki zaburzeń psychicznych, w tym m.in. zorganizowano warsztaty edukacyjne dla dzieci i młodzieży szkolnej **„SZANUJ-TOLERUJ-AKCEPTUJ”**, a także warsztaty dla opiekunów osób z niepełnosprawnością umysłową oraz zaburzeniami psychicznymi i grupę wsparcia **„MAMY MOC”**. Ponadto zorganizowana została kampania pod nazwą **„Jesteśmy wśród WAS”**. Jednocześnie realizowany był szereg działań prowadzących do integracji osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin ze środowiskiem lokalnym, m.in. zorganizowany został happening, warsztaty integracyjne **„Integracja w Zwierzogrodzie”** oraz gry terenowe **„Poszukiwacze przygód”**. Podjęte zostały również działania mające na celu aktywizację społeczną, psychiczną oraz fizyczną osób z zaburzeniami psychicznymi. Osoby te uczestniczyły w zajęciach z elementami alpakterapii oraz warsztatach o charakterze manualno-intelektualnym **„Kreatywni – pozytywni”**. Całkowita wartość zadania wyniosła 60 133,12 zł, z czego 12 047,73 zł stanowił wkład własny. W celu wzmocnienia fundamentów dotychczas powstałych w zakresie współpracy środowiska lokalnego z osobami z zaburzeniami psychicznymi i na ich rzecz, podjęto kroki w kierunku pozyskania środków na kontynuację działań w ramach Programu Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej **„Od zależności ku samodzielności”** - edycja 2020 r.

Od października 2016 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie bierze udział w akcji pn. **„Koperta Życia”**, której celem jest zwiększenie bezpieczeństwa udzielenia prawidłowej pomocy lekarskiej w nagłych przypadkach. Seniorzy otrzymują specjalnie przygotowane koperty, w których zapisane są ich dane osobowe oraz najważniejsze informacje o stanie zdrowia, przyjmowanych lekach, alergiach na leki oraz kontakt do osób najbliższych. Pakiet z tymi informacjami przechowywany jest w lodówce, czyli miejscu, które jest w każdym domu i jest łatwo dostępne. Koperty dostarczane są nieodpłatnie, a o „Kopercie życia” poinformowani są m.in. ratownicy medyczni w Sztumie. Do 31.12.2019 r. wydanych zostało łącznie 166 pakietów.

W 2019 roku pozyskano również środki w ramach resortowego Programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pn. **„Opieka wytchnieniowa” – edycja 2019**. Dzięki realizowanemu zadaniu rodzice i opiekunowie osób niepełnosprawnych ze znacznym stopniem niepełnosprawności otrzymali bezpłatne wsparcie w codziennym trudzie sprawowania opieki w formie pobytu dziennego w miejscu zamieszkania lub w ośrodku wsparcia albo pobytu całodobowego w ośrodku wsparcia. Program ten realizowany był od miesiąca października 2019 r. do grudnia 2019 r. Wsparciem objętych zostało 10 osób (w miejscu zamieszkania 5 osób, w dziennym ośrodku wsparcia 2 osoby i 3 osoby otrzymały wsparcie w formie całodobowej). Koszt realizacji Programu wyniósł 29 040,00 zł, z czego dofinansowanie ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych stanowiło kwotę 23 232,00 zł, zaś wkład własny Miasta i Gminy Sztum – 5 808,00 zł.

Od października 2010 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z inicjatywy Burmistrza Miasta i Gminy Sztum realizuje projekt pn. **„Kawa dla seniora”**. Projekt zachęca osoby powyżej 60 roku życia do wyjścia z domu, spotkań ze znajomymi oraz integracji ze społecznością lokalną. Spotkania przy kawie czy herbacie są miłą odmianą od codziennego życia. Seniorzy na podstawie dowodu osobistego otrzymują w siedzibie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie zaproszenie/bon na kawę/herbatę za symboliczną złotówkę, z których mogą skorzystać w lokalach biorących udział w projekcie. Do dnia 31.12.2019 r. z zaproszenia skorzystało 206 osób.

W 2017 r. Sztumskie Centrum Kultury w imieniu Miasta i Gminy Sztum pozyskało środki finansowe z Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2015-2020 na utworzenie Klubu Senior+ „AMATOR”. Pozyskane środki w wysokości 140 062,94 zł pozwoliły na adaptację pomieszczeń w Sztumskim Centrum Kultury na miejsce, w którym sztumscy seniorzy mogą aktywnie spędzać czas oraz dysponując wyposażonym zapleczem (z pomocą merytoryczną animatorów) organizować swój czas wolny. Ogólna wartość przedsięwzięcia stanowiła 186 148,67 zł. Oficjalne otwarcie **Klubu Senior+ „AMATOR”** odbyło się w dniu 06.03.2018 r. W 2018 roku i 2019 roku udało się pozyskać również środki finansowe na wsparcie finansowania realizacji oferty Klubu Senior+ „Amator”. Głównym celem podejmowanych działań było zwiększenie aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym seniorów. W zaadoptowanych pomieszczeniach Klubu Senior+ prowadzona była szeroka gama zajęć dla seniorów, w tym m.in. zajęcia artystyczno-manualne, muzyczno – teatralne, fotografii cyfrowej i filmowania oraz nauka języków obcych. Zorganizowane zostały także wykłady o różnicowanej tematyce, a także zajęcia ruchowe. W ramach zadania uczestnicy Klubu Senior+ mogli skorzystać ze zorganizowanych wycieczek czy wyjazdów na spektakle teatralne, kinowe

i koncerty. Całkowita wartość zadania wyniosła 143 249,45 zł, z czego kwota 56 124,95 zł stanowiła kwotę dotacji. W ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie aplikowało o środki finansowe na zapewnienie funkcjonowania Klubu Senior + „AMATOR” w 2020 roku. Oferta znalazła się wśród wybranych do dofinansowania. Całkowita wartość zadania wyniesie 127 000,00 zł, z czego 76 239,00 zł stanowi wkład własny.

W 2018 r. podpisana została umowa na realizację partnerskiego projektu pn. **„RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ – rozwój usług społecznych w gminie Sztum”** ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi Priorytetowej 6 Integracja, Działania 6.2. Usługi społeczne, Poddziałania 6.2.2. Rozwój usług społecznych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Partnerstwo zawiązane pomiędzy Miastem i Gminą Sztum, w imieniu którego działa Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie, a Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „Dar Serca” i Spółdzielnią Socjalna „Iskra” pozwoliło na objęcie kompleksowym wsparciem 131 zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym osób z terenu Miasta i Gminy Sztum. W okresie od kwietnia 2018 r. do czerwca 2020 r. rodziny, seniorzy oraz osoby z niepełnosprawnościami mają możliwość skorzystania z szerokiego wachlarza usług, co pozwoliło na zwiększenie liczby trwałych miejsc świadczenia usług społecznych. Rodzinom w ramach projektu oferowane jest wsparcie w formie m.in. punktu konsultacyjnego, warsztatów dla rodziców, asystenta rodziny, animatora społecznego, rodziny wspierającej, półkolonii dla dzieci. W ramach projektu zwiększona została liczba miejsc pobytu w Dziennym Ośrodku Wsparcia w Czerninie, a obecnym uczestnikom ww. ośrodka zwiększony został zakres wsparcia. Seniorzy zostali objęci także kompleksowym wsparciem w środowisku w formie usług opiekuńczych oraz usług Telemedycyny, natomiast osoby z niepełnosprawnościami objęte zostały wsparciem asystenta osobistego, a także wsparciem w formie specjalistycznych usług opiekuńczych. Jednocześnie seniorzy i osoby niepełnosprawne mają możliwość skorzystania z wolontariatu, a także indywidualnych porad w punkcie konsultacyjnym. W ramach projektu zrealizowane zostaną także szkolenia dla opiekunów faktycznych osób niepełnosprawnych oraz osób opiekujących się osobami niesamodzielnymi na potrzeby opieki. W 2019 r. wsparciem objętych zostało łącznie 150 osób. Całkowita wartość projektu wynosi 1 388 988,24 zł, z czego wkład własny stanowi 69 449,41 zł. W 2019 roku wydatkowo kwotę 710 194,34 zł, z czego dofinansowanie wyniosło 656 913,94 zł.

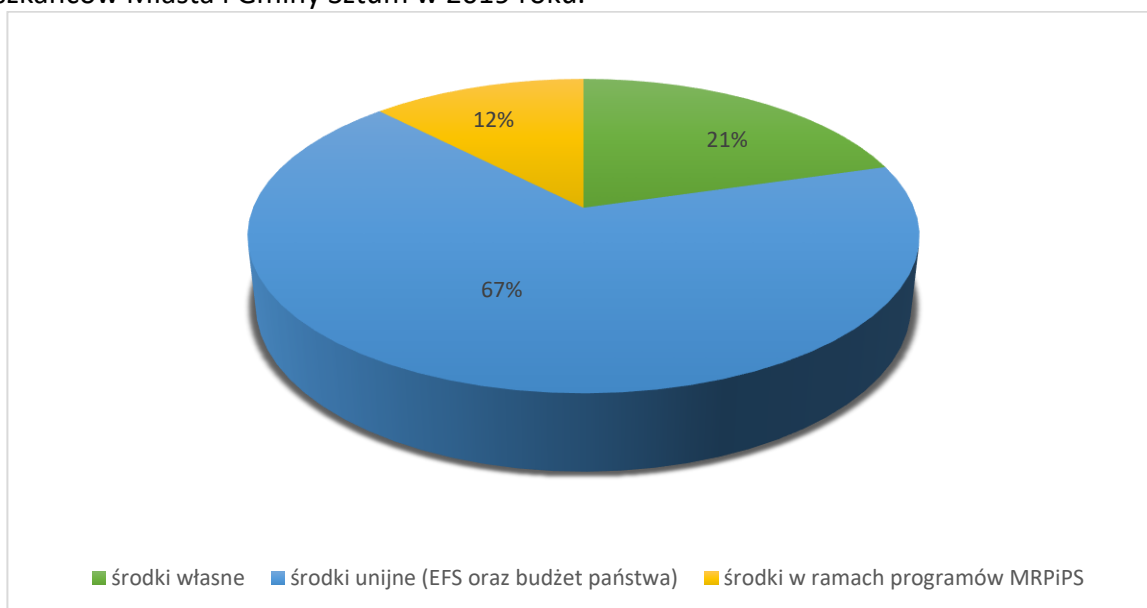
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w miesiącu grudniu 2019 roku realizował **projekt socjalny pn. Młodość Bez Uzależnień i Przemocy**. Projekt miał charakter profilaktyczny.

Jego nadrzędnym celem było zmniejszenie ryzyka wystąpienia szeroko rozumianych szkód związanych z uzależnieniami oraz dostarczenie uczniom podstawowej wiedzy dotyczącej środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych, a także uświadomienie uczestnikom wartości i sposobów prowadzenia zdrowego stylu życia. Realizacja projektu miała na celu rozwinięcie poczucia tolerancji, wzajemnego zrozumienia i niwelowanie przesądów i stereotypów, jak również zwrócenie uwagi na problem przemocy i agresji. W projekcie adresowanym do 12 klas szóstych szkół podstawowych z terenu Miasta i Gminy Sztum udział wzięło 180 osób. Zajęcia zostały przeprowadzone przez terapeutę ds. uzależnień. Całkowita wartość projektu wyniosła 2 400,00 zł, która w całości została sfinansowana w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Sztum.

Ponadto, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w okresie od marca 2018 r. do sierpnia 2019 r. realizował projekt pn. **„Skuteczna, trafna i efektywna pomoc społeczna – wdrożenie zmian organizacyjnych w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie”** ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, oś 35 priorytetowa: II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, działanie: 2.5 Skuteczna pomoc społeczna. Projekt został opisany w niniejszym dokumencie w części dot. „Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej”.

Efektom realizowanych w 2019 roku ww. projektów i przedsięwzięć było objęcie wsparciem około 957 osób, na co wydatkowanych zostało 1 037 708,91 zł. W znacznej części działania finansowane zostały ze środków zewnętrznych (79% wydatków na realizację przedmiotowych działań).

Wykres. 8. Udział środków finansowych w realizowanych projektach i przedsięwzięciach na rzecz mieszkańców Miasta i Gminy Sztum w 2019 roku.

Źródło: opracowanie własne.

8. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI – ZADANIA ZLECONE W OBSZARZE POMOCY I WSPARCIA

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

W zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi w 2019 roku **Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie** udzielił wsparcia lub powierzył realizację zadań publicznych m.in. takim organizacjom jak:

1. Parafia Rzymskokatolicka Św. Anny w Sztumie – nazwa zadania „Zorganizowanie wigilii dla ok. 200 osób samotnych, bezdomnych, starszych, niepełnosprawnych i najuboższych mieszkańców Miasta i Gminy Sztum„ – kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania 11 000,00 zł, kwota wykorzystana 11 000,00 zł. Celem spotkania była integracja osób samotnych, bezdomnych, starszych, niepełnosprawnych i najuboższych mieszkańców Miasta i Gminy Sztum ze środowiskiem społecznym. W spotkaniu uczestniczyli również przedstawiciele samorządu gminnego oraz przedstawiciele innych instytucji działających na rzecz ww. grup społecznych.
2. Stowarzyszenie Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „Dar Serca” w Sztumie - nazwa zadania „Dzienny ośrodek wsparcia darem serca dla potrzebujących” - kwota udzielonej dotacji w formie wsparcia realizacji zadania 88 396,80 zł, kwota wykorzystana 87 660,16 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu ośrodka wsparcia w Czerninie dla 10 osób starszych (w wieku 60 lat i więcej) zamieszkujących na terenie Miasta i Gminy Sztum. Celem zadania było podniesienie jakości i różnorodności usług społecznych dla osób powyżej 60 roku życia, czego rezultatem była poprawa jakości życia tych osób.
3. Polski Związek Niewidomych Okręg Pomorski – nazwa zadania: „Niewidomy Turysta Zwiedza Toruń” - kwota udzielonej dotacji w formie wsparcia realizacji zadania, która została w całości wykorzystana, wyniosła 2 000,00 zł. Celem zadania było zwiększenie aktywności i zaradności niewidomych i słabowidzących osób oraz aktywne uczestniczenie dzieci i młodzieży słabowidzących w spotkaniu integracyjnym tj. zorganizowanie wycieczki dla 47 osób niewidomych i słabowidzących do Torunia.
4. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów – Zarząd Rejonowy Sztum – nazwa zadania - „Integracja osób niepełnosprawnych, emerytów, rencistów i inwalidów: I- Grill, II – Spotkanie opłatkowe” - kwota udzielonej dotacji w formie wsparcia realizacji zadania, która została w całości wykorzystana, wyniosła 2 000,00 zł. Realizacja zadania polegała na

zorganizowaniu w dniu 12.06.2019 r. grilla, w którym uczestniczyło 58 osób oraz spotkania opłatkowego w dniu 12.12.2019 r., w którym uczestniczyło 45 osób starszych, niepełnosprawnych i samotnych mieszkańców Miasta i Gminy Sztum wraz z lokalnymi przedstawicielami samorządu gminnego i powiatowego.

5. Stowarzyszenie Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „Dar Serca” w Sztumie - nazwa zadania - „Specjalistyczne usługi opiekuńcze wsparciem dla chorego z zaburzeniami psychicznymi” - kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji 97 450,00 zł. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są zadaniem zleconym gminie, cała kwota dotacji pochodziła ze środków przyznanych przez Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku. Celem zadania było zwiększenie samodzielności psychicznej, fizycznej oraz społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi w życiu codziennym.
6. Stowarzyszenie „Do życia przez życie” przy Specjalnym Ośrodku Szkolno –Wychowawczym w Uśnicach - nazwa zadania „Prowadzenie na terenie Gminy Sztum Środowiskowego Domu Samopomocy w Czerninie dla osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi, upośledzonych umysłowo oraz wykazujących zaburzenia czynności psychicznych” - kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania wyniosła 439 401,17 zł, która została w całości wykorzystana. Nadrzędnym celem działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Czerninie jest zapewnienie oparcia społecznego osobom z zaburzeniami psychicznymi, które mają trudności w kształtowaniu swoich stosunków z otoczeniem. Ponadto rezultatem podejmowanych działań względem osób z zaburzeniami psychicznymi jest zapobieganie ich izolacji społecznej i dyskryminacji, rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień, a także wzrost stopnia ich samodzielności i zaradności życiowej.
7. Fundacja „Przystań” w Pogorzalej Wsi- nazwa zadania „Zapewnienie schronienia dla osób bezdomnych z terenu Miasta i Gminy Sztum” - kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania wyniosła 70 884,48 zł, która została w całości wykorzystana. Głównym celem zadania było zapewnienie całonocnego pobytu i jednego ciepłego posiłku dla osób bezdomnych z terenu Miasta i Gminy Sztum.
8. Stowarzyszenie na rzecz wspierania aktywności seniorów “LABUNTUR ANNI”– nazwa zadania „Dzień Seniora – 2019”- kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana - 2 000,00 zł. Głównym celem projektu była integracja środowiska senioralnego w Mieście i Gminie Sztum, w tym również ochrona i promocja zdrowia, poprzez organizację Dnia Seniora.
9. Stowarzyszenie na rzecz wspierania aktywności seniorów “LABUNTUR ANNI”- nazwa zadania „Prowadzenie Klubu Senior+ AMATOR”- kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania 59.601,00 zł, kwota wykorzystana 58 970,45 zł. Zadanie

polegało na udostępnieniu infrastruktury oraz organizacji zajęć pozwalających seniorom na aktywne spędzanie czasu wolnego, a także zaktywizowanie i zaangażowanie ich w działania na rzecz środowiska lokalnego. Jednocześnie działalność Klubu Senior+ „AMATOR” polega na motywowaniu seniorów do działań na rzecz samopomocy i działań wolontarystycznych na rzecz innych.

Natomiast **w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Sztum** Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2019 roku powierzył realizację zadań publicznych m.in. takim organizacjom jak:

1. Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Oświatowo-Wychowawczych im. Teresy Kras w Lublinie – nazwa zadania Organizowanie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych lub ubogich z terenu Miasta i Gminy Sztum z realizacją programu profilaktyki uzależnień i przemocy - kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 30.000,00 zł. Celem głównym zadania było kształtowanie osobowości i wspieranie wszechstronnego rozwoju młodego człowieka oraz przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom społecznym, w tym profilaktyka uzależnień i przemocy. Ponadto realizacja ww. zadania miała na celu ograniczenie zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży poprzez kształtowanie kompetencji interpersonalnych.
2. Stowarzyszenie – Klub Abstynenta „Radość i Słońce” w Sztumie - nazwa zadania Promowanie i wspieranie abstynencji oraz zdrowego stylu życia wśród osób uzależnionych i ich rodzin z terenu Miasta i Gminy Sztum - kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 13.000,00 zł. W ramach zadania Stowarzyszenie zorganizowało dwa wyjazdy i spotkanie andrzejkowe, które miały na celu kształtowanie pozytywnych postaw pozwalających na pozostanie w abstynencji, a także integrację wewnątrzrodzinną. Rezultatem działania było zorganizowanie następujących działań: wyjazd terapeutyczno-integracyjny do miejscowości Przebrno dla osób uzależnionych i ich rodzin, wyjazd na XXVII Ogólnopolskie Spotkania Trzeźwościowe do Lichenia oraz zabawa andrzejkowa. Stowarzyszenie również otrzymane środki przeznaczyło na prowadzenie Klubu Abstynenta – miejsce spotkań osób uzależnionych i współuzależnionych, gdzie odbywają się różnego rodzaju rozmowy oraz spotkania z udziałem terapeuty ds. uzależnienia od alkoholu. We wszystkich działaniach organizowanych przez Stowarzyszenie w 2019 roku udział wzięło 130 osób.

3. Parafia Rzymskokatolicka św. Anny w Sztumie - nazwa zadania Promowanie i wspieranie abstynencji oraz zdrowego stylu życia wśród osób uzależnionych i ich rodzin z terenu Miasta i Gminy Sztum - kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 1 000,00 zł. W ramach zadania zorganizowano pieszą wycieczkę na Jasną Górę. W trakcie trwania pielgrzymki zostały przeprowadzone 3 konferencje o tematyce uzależnień, zdrowego stylu życia oraz pomocy osobom uzależnionym. W pielgrzymce uczestniczyło 40 osób.
4. Stowarzyszenie – Klub Abstynenta „Radość i Słońce” w Sztumie - nazwa zadania Propagowanie idei trzeźwościowych na terenie Miasta i Gminy Sztum poprzez organizację „Dnia Trzeźwości” – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 3 000,00 zł. W ramach ww. zadania Stowarzyszenie zorganizowało w dniu 21.09.2019 roku Dzień Trzeźwości. Rezultatem działania było podniesienie ogólnej, społecznej wiedzy w zakresie uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz poznanie celów i działań środowisk abstynenckich. Dzień Trzeźwości ukazał zebrany, że bez alkoholu bądź innego rodzaju używek można promować zdrowy, aktywny styl życia i przy okazji dobrze się bawić. Podczas trwania festynu można było skorzystać z Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego, gdzie porad udzielali terapeuta ds. uzależnień i przemocy oraz prawnik. Ponadto w trakcie festynu zorganizowano wiele konkurencji sportowych w różnych kategoriach wiekowych np. warcaby, rzut lotkami do tarczy, ringo dla dzieci, rzut piłką do kosza, rzut kulą oraz konkurs rysunkowy dla najmłodszych. W festynie udział wzięło 64 mieszkańców Miasta i Gminy Sztum.
5. Lekkoatletyczny Klub Sportowy „Zantyr” w Sztumie - nazwa zadania Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży w wieku od 6 roku życia do 16 roku życia (roczniki 2013-2003) z wykorzystaniem bazy sportowej na terenie Miasta Sztum poprzez organizowanie zajęć sportowych połączonych z realizacją programów profilaktycznych – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 44 200,00 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu pozalekcyjnych zajęć sportowych w różnorodnych formach dla 260 dzieci i młodzieży z terenu Miasta i Gminy Sztum, w szczególności z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych. Zakładane rezultaty zostały osiągnięte w zakresie podniesienia poziomu sprawności zdrowotnej i umysłowej dzieci i młodzieży poprzez udział w zajęciach pozalekcyjnych, a także promowania zdrowego stylu życia wśród dzieci, zapobieganie agresji i przemocy oraz zwiększenie wiedzy dot. uzależnień i przemocy.
6. Klub Sportowy Olimpia Sztum - nazwa zadania Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży w wieku od 6 roku życia do 16 roku życia (roczniki 2013-2003) z wykorzystaniem bazy sportowej na terenie Miasta Sztum poprzez organizowanie zajęć sportowych połączonych z realizacją programów profilaktycznych – kwota udzielonej dotacji, która

została w całości wykorzystana, wyniosła 7 800,00 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu treningów w piłkę nożną, spotkań profilaktycznych oraz organizowaniu turniejów dla dzieci i młodzieży z terenu Miasta i Gminy Sztum. W zadaniu udział wzięło 220 osób. Zakładane rezultaty zostały osiągnięte poprzez rozwój sprawności fizycznej, naukę koleżeństwa oraz nabycie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach.

7. Klub Sportowy Czernin - nazwa zadania Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży w wieku od 6 roku życia do 16 roku życia (roczniki 2013-2003) z wykorzystaniem bazy sportowej na terenie Gminy Sztum poprzez organizowanie zajęć sportowych połączonych z realizacją programów profilaktycznych – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 18 000,00 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu treningów w piłkę nożną, spotkań profilaktycznych oraz organizowaniu turniejów dla dzieci i młodzieży z terenu Miasta i Gminy Sztum. W ww. zajęciach udział wzięło 110 osób. Zakładane rezultaty zostały osiągnięte poprzez zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży, zwiększenie wiedzy uczestników na temat wpływu alkoholu na zdrowie oraz zapoznanie uczestników z pojęciami alkoholu, przemocy i środków psychoaktywnych. Spotkania profilaktyczne odbywały się w formie pogadanek i rozmów indywidualnych.
8. Regionalne Stowarzyszenie Prometeusz Zajezierze - nazwa zadania Propagowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, w szczególności ze środowisk zagrożonych uzależnieniami z terenu Miasta i Gminy Sztum oraz organizowanie zdrowych i bezpiecznych form spędzania czasu wolnego– kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 8 500,00 zł. W ramach zadania przeprowadzono: zajęcia profilaktyczno-edukacyjne, zajęcia profilaktyczno-edukacyjne z malowania figurek, zajęcia profilaktyczno-edukacyjne z tworzenia gry planszowej, zajęcia profilaktyczno-edukacyjne z uczestnictwa w sesjach PRG, całonocne spotkanie z grami planszowymi tzw. Noce z grami planszowymi. Zakładane cele i rezultaty zostały osiągnięte m.in. upowszechniono zdrowy styl życia wolny od przemocy i uzależnień, dzieci i młodzież uczestniczyli w różnych formach aktywności społecznej, zwiększono wiedzę i umiejętności w radzeniu sobie z problemami uzależnienia. W zajęciach wzięło udział 60 dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 18 roku życia.
9. Klub Sportowy Olimpia Sztum - nazwa zadania Propagowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, w szczególności ze środowisk zagrożonych uzależnieniami z terenu Miasta i Gminy Sztum oraz organizowanie zdrowych i bezpiecznych form spędzania czasu wolnego– kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 5 000,00 zł. Zadanie polegało na zorganizowaniu dwóch wycieczek (piesza, rowerowa) do Agroturystyki Klimbergowice w Sztumskiej Wsi. Podczas zadania zostały zorganizowane zajęcia z tematyki uzależnień i przemocy a także zajęcia na świeżym powietrzu, gra w piłkę nożną i piłkę siatkową

oraz ognisko. Zakładane cele i rezultaty zostały osiągnięte tj. zagospodarowano wolny czas, rozwijano ogólną sprawność fizyczną, zwiększono świadomość dzieci dotyczącą potrzeby czynnego wypoczynku, poruszane były tematy uzależnień i przemocy, zapoznano z głównymi przyczynami sięgania po alkohol, używki oraz ze skutkami z tym związanymi, kształtowano postawę zdrowej rywalizacji. W zajęciach wzięło udział 80 dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 18 roku życia.

10. Stowarzyszenie Monar w Malborku – nazwa zadania Wspieranie programów profilaktycznych adresowanych do osób uzależnionych od środków odurzających lub substancji psychotropowych i ich rodzin – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 10 000,00 zł. W ramach zadania prowadzone były spotkania indywidualne i grupowe poprzez poradnictwo dla osób zagrożonych narkomanią, uzależnionych oraz prowadzono grupy motywacyjne, grupy wsparcia. Ponadto prowadzone było poradnictwo dla osób współuzależnionych i zainteresowanych przeciwdziałaniem narkomanii wśród swoich bliskich i znajomych. W ww. spotkaniach uczestniczyły 33 osoby. Zakładane cele zostały zrealizowane tj. zmniejszyła się liczba osób zażywających różnego rodzaju używki i uzależnionych, a także zwiększyła się świadomość zagrożeń związanych z zażywaniem środków odurzających.

Ponadto na terenie Miasta i Gminy Sztum działa od 2013 roku **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztumie**, która realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomani. W skład Komisji wchodzi 7 osób, w tym m.in. przedstawiciele Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie, Komendy Powiatowej Policji w Sztumie, Stowarzyszenia Klub Abstynenta „Radość i Słońce” w Sztumie, Sądu Rejonowego w Kwidzynie czy Grupy AA „Nadzieja” w Sztumie. W roku Oceny odbyło się 76 posiedzeń, w tym 15 posiedzeń grupowych. Na 61 posiedzeniach Komisji w 2019 roku uczestniczyło 28 osób na 40 zaproszonych, których motywowano do abstynencji i leczenia nałogu.

Natomiast od 2016 roku na terenie Miasta i Gminy Sztum funkcjonuje również **Gminny Zespół Interdyscyplinarny**. Celem współpracy interdyscyplinarnej w ramach powołanego Zespołu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona ofiar przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy. W 2019 roku odbyły się 4 posiedzenia Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz 1 posiedzenie wyjazdowe do Zakładu Karnego Nr 1 w Grudziądzu. Ponadto Zespół powołuje grupy robocze w celu podjęcia działań zmierzających do zweryfikowania pozyskanych informacji oraz zaproponowania działań na rzecz pozytywnej zmiany

sytuacji rodzinnej. Na spotkania grup roboczych stawiali się sprawcy, jak i ofiary przemocy. W roku Oceny w 255 posiedzeniach grup roboczych brali udział pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie, pedagodzy szkolni, dzielnicowi, psycholog oraz kuratorzy zawodowi. W roku 2019 wszczęto 76 procedur „Niebieskie Karty”, zaś zakończono 54.

W ramach współpracy z innymi podmiotami w miesiącu listopadzie 2019 roku w Sztumskim Centrum Kultury po raz piąty odbyły się „**Sztumskie Spotkania Profilaktyczne – Krokusy 2019**” pod patronatem Burmistrza Miasta i Gminy Sztum. Spotkanie stanowiło kontynuację organizowanych od roku 2012 przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie spotkań profilaktycznych, tj. w 2012 roku konferencji pn. „Stop przemocy w rodzinie w Mieście i Gminie Sztum”, w 2013 roku konferencji „Przemocy mówimy nie”, w 2014 roku Kampanii „Biała wstążka” oraz w latach 2015-2018 „Sztumskie Spotkania Profilaktyczne – Krokusy”. Wszyscy obecni przedstawiciele płci męskiej przypięli sobie białe wstążki jako znak osobistej deklaracji dla NIE co do przemocy wobec kobiet. Zasadniczym punktem spotkania był występ RYMcerzy czyli Bęsia i Dj Yonasa, którzy przedstawili projekt pn. Nie Zmarnuj Swojego Życia. Podczas spotkania raperzy podzielili się swoim doświadczeniem życiowym oraz walką z nałogami, przekazali treści profilaktyczne oraz muzykę hip-hopową. Ponadto podczas spotkania ogłoszono wyniki konkursu na spot/film przeciwko przemocy w rodzinie. Do konkursu przystąpiły 3 szkoły, które przygotowały 4 filmy/spoty, tj. Szkoła Podstawowa Nr 2 w Sztumie- 2 spoty, Zespół Szkół w Czerninie i Zespół Szkół Zawodowych w Barlewiczkach.

W roku Oceny po raz piąty odbył się **Sztumski Głos Profilaktyki**. Celem akcji była integracja mieszkańców Miasta i Gminy Sztum w działaniach na rzecz bezpieczeństwa publicznego oraz spotkanie się ludzi pomocnych dla innych, potrafiących wspólnie działać, by chronić dzieci i młodzież przed uzależnieniami. Wszystko po to, aby narkotyki, alkohol i przemoc nie zabierały wolności życia dzieciom i osobom dorosłym. Do akcji poprzez wykonanie gestu bicia serca tzw. „Zrywu Wolnych Serc” przyłączyły się placówki oświatowe z terenu Miasta i Gminy Sztum, tj. Szkoła Podstawowa Nr 2 w Sztumie, Szkoła Podstawowa Nr 1 w Sztumie, Zespół Szkół w Gościszewie, Szkoła Podstawowa w Nowej Wsi, Zespół Szkół w Czerninie, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Uśnicach, Środowiskowy Dom Samopomocy w Czerninie oraz Stowarzyszenie „Dar Serca” w Czerninie. O godzinie 12.00 przez 60 sekund został wykonany również gest bicia serc tzw. „Zryw Wolnych Serc”, następnie odśpiewano hymn pn. „Nie wracajmy jeszcze na ziemię” oraz wypuszczono do nieba czerwone balony w kształcie serc stanowiące symbol akcji. Wydarzenie było doskonałą okazją do tego, aby uświadomić wszystkim negatywne konsekwencje nałogów.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie i Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztumie w 2019 roku również po raz czwarty włączyli się w obchody Sztumskiego Światowego Dnia FAS. Uczestnicy akcji ubrani w żółte koszulki z napisem „**Woda-tak. Alkohol – nie. Kampania STOP FAS**” rozdawali ulotki oraz informowali o skutkach picia alkoholu w ciąży w placówkach szkolnych na terenie Miasta i Gminy Sztum oraz w Poradni dla Kobiet Femina w Sztumie. Światowy Dzień FAS jest swoistą kampanią, która ma na celu uświadomić nie tylko kobiety w ciąży, ale całe społeczeństwo, jakie zagrożenia niesie ze sobą spożywanie alkoholu w ciąży.

Ponadto Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2019 roku aktywnie włączył się w obchody **Międzynarodowego Dnia Bez Przemocy**. Pracownicy socjalni wraz z dzielnicowym Komendy Powiatowej Policji w Sztumie w dniu 2 października 2019 roku rozdawali mężczyznom z terenu Miasta Sztum białe wstążki jako symbol sprzeciwu wobec stosowanej przemocy.

WNIOSKI KOŃCOWE I REKOMENDACJE

Pomoc społeczna jest jednym z najważniejszych ogniw polityki społecznej, gdyż skierowana jest do osób zagrożonych i wykluczonych społecznie. Odbiorcami oferowanego wsparcia i pomocy są osoby, które znalazły się w trudnej sytuacji egzystencjalnej i nie posiadają zasobów, możliwości czy umiejętności samodzielnego ich przezwyciężenia. Dokonana Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok pokazuje, iż pomimo niewielkiego spadku liczby świadczeniobiorców, osoby i rodziny z terenu Miasta i Gminy Sztum korzystające z pomocy społecznej wymagają intensywniejszego i wielowymiarowego wsparcia odpowiadającego na złożoność dotyczących ich problemów i trudności. W związku z powyższym odpowiedzią na istniejące i pojawiające się potrzeby jest ciągłe dążenie do zwiększania i poszerzania wachlarza oferowanego wsparcia pozwalającego z jednej strony na zabezpieczenie podstawowych potrzeb mieszkańców Miasta i Gminy Sztum, a z drugiej na ich usamodzielnianie w codziennym funkcjonowaniu.

Do najważniejszych wniosków wynikających ze sporządzonej Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok należą:

- Dokonana analiza **struktury demograficznej Miasta i Gminy Sztum** jednoznacznie wskazuje na wzrost liczby mieszkańców o 0,9%. W 2019 roku kobiety stanowiły 51% populacji, zaś udział mężczyzn wyniósł odpowiednio 49%. Mężczyźni w wieku zarówno przedprodukcyjnym, jak i produkcyjnym stanowili większość w stosunku do populacji kobiet. Natomiast dwukrotną przewagę osób w wieku poprodukcyjnym stanowią kobiety, co wyraźnie wskazuje na ich długowieczność. Ponadto należy podkreślić, iż z roku na rok

wzrasta liczba osób w wieku poprodukcyjnym oraz w 2019 roku nastąpił również wzrost liczny osób w wieku przedprodukcyjnym. Jednakże biorąc pod uwagę postępujący proces starzenia się społeczeństwa należy podjąć działania zmierzające do poszerzenia i zwiększenia katalogu pomocy udzielanej seniorom, w szczególności kobietom.

- W Mieście i Gminie Sztum w 2019 roku przyznano świadczenia 678 osobom (spadek o 2 % w stosunku do 2018 roku). **Świadczenie z pomocy społecznej** w 2019 roku przyznano 440 rodzinom, które liczyły 1020 osób. Aż 40% osób to osoby, które korzystają ze świadczeń pomocy społecznej długotrwale. Jednocześnie w 2019 roku z pomocy w formie pieniężnej skorzystało 53% świadczeniobiorców, zaś w formie niepieniężnej 51%. W związku z dominującą liczbą osób korzystających długotrwale z pomocy społecznej oraz mając na uwadze przesłanki jej udzielania (tj. ubóstwo czy niepełnosprawność) należy zabezpieczyć środki finansowe na pomoc materialną i niematerialną kierowaną do grup zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.
- W 2019 roku **najczęstszymi przyczynami udzielania pomocy i wsparcia** były ubóstwo, niepełnosprawność oraz długotrwała i ciężka choroba, analogicznie do 2018 roku. Zauważyć należy, że od 2018 roku wzrosła liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu ubóstwa (o 2 %, tj. 6 osób), z tytułu niepełnosprawności (o 2%, tj. 4 osoby) oraz największy wzrost z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby (o 36%, tj. o 60 osób). Powyższe dane jednoznacznie wskazują na zmieniający się kierunek działań w zakresie pomocy i wsparcia osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Powyższe skorelowane jest z zachodzącymi zmianami demograficznymi, tj. starzeniem się społeczeństwa. Jednocześnie kolejną przyczyną korzystania z pomocy w 2019 roku była nadal bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (wzrost o 10%, tj. 13 osób). Natomiast z powodu bezrobocia w 2019 roku skorzystało z pomocy o 17 osób mniej w porównaniu do 2018 roku, co skorelowane jest z poprawą sytuacji na lokalnym rynku pracy oraz notowanym spadkiem osób bezrobotnych. Wobec powyższego konieczne jest zintensyfikowanie działań na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, adresowanych do osób starszych, długotrwale chorych i niepełnosprawnych oraz rodzin dysfunkcyjnych.
- Osobom, które ze względu na wiek, chorobę czy niepełnosprawność wymagają pomocy innych osób przyznawane były **usługi**. W 2019 roku usługi opiekuńcze zapewniono 56 osobom (o 8 osób więcej w porównaniu do 2018 roku), zaś ich koszt w porównaniu do 2018 roku wzrósł o 43%. Analogiczna sytuacja dotyczy przyznawanych specjalistycznych usług opiekuńczych (wzrost liczby osób korzystających o 5 oraz wysokości poniesionych wydatków o 73%). Ponadto w 2019 roku realizowano wsparcia dla osób o szczególnych potrzebach, tj. specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi,

którym objęto o 1 osobę więcej w porównaniu do 2018 roku. Powyższe wskazuje na konieczność dalszego zabezpieczenia potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych w formie usług w miejscu zamieszkania oraz zwiększenie puli środków finansowych przeznaczonych na wyżej wymieniony cel.

- W 2019 roku przyznano łącznie 361 **świadczeń w formie pieniężnej**, tj. zasiłki stałe, okresowe i celowe (o 40% mniej w stosunku do 2018 roku). Przedstawiona w Ocenie analiza wskazuje, iż priorytetową potrzebą, która była zaspokajana przez instytucje pomocy społecznej w 2019 roku, była wypłata środków finansowych z przeznaczeniem na zakup ciepłego posiłku oraz artykułów spożywczych. Natomiast pomoc w formie zasiłków stałych objęła w zdecydowanej większości osoby samotnie gospodarujące (74%). Ponadto główną przyczyną udzielanej w 2019 roku pomocy w formie zasiłku okresowego było bezrobocie. Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, iż pomoc w formie pieniężnej kierowana jest do osób znajdujących się w bardzo trudnej sytuacji finansowej, zaś prognozy wskazują na konieczność zwiększenia zabezpieczenia w kolejnych latach środków na wypłatę zasiłków celowych i okresowych.
- **Wsparciem w formie niepieniężnej** w 2019 roku objęto łącznie 346 osób. Liczba ta była o 9% mniejsza w stosunku do 2018 roku. Najczęstszą formą udzielanej pomocy niepieniężnej były posiłki (42% świadczeniobiorców), które w całości zostały przyznane w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Zdecydowana większość świadczeń dotyczyła posiłków dla dzieci (92%). Jednocześnie należy zwrócić uwagę, iż w znacznej mierze formy niepieniężne kierowane są do rodzin, m.in. w formie wsparcia asystenta rodziny czy rodziny wspierającej. Powyższe warunkowane jest również klasyfikacją przyczyn udzielanej pomocy, tj. dysfunkcjami rodzin w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, które wyznaczają kierunek podejmowanych działań. Natomiast forma wsparcia w zakresie asystenta rodziny trwale wpisuje się w zasoby kadrowe Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie.
- W 2019 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie realizował również **zadania zleczone gminie** w formie świadczeń rodzinnych, świadczenia wychowawczego 500+, świadczenia „Dobry start” oraz funduszu alimentacyjnego. W roku Oceny nastąpił 4,5% wzrost wypłacanych świadczeń w stosunku do roku 2018. Główną przyczyną tego wzrostu jest waloryzacja świadczenia pielęgnacyjnego z kwoty 1477 zł obowiązującej w 2018 r. na kwotę 1583 zł oraz ustawowa podwyżka zasiłku pielęgnacyjnego. Natomiast kwota wypłaconych świadczeń wychowawczych 500+ w porównaniu z rokiem 2018 również wzrosła o 30%. W przeciwieństwie do powyższego widoczna jest tendencja spadkowa w ilości oraz kwocie wypłacanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Ponadto w 2019

roku nastąpił znaczny wzrost liczby przyznanych **Kart Dużej Rodziny** w związku z obowiązującą od 01.01.2019 r. zmianą regulacji prawnej w zakresie osób uprawnionych, tj. uzyskanie prawa do otrzymania Karty Dużej Rodziny również przez rodziców mających w przeszłości na utrzymaniu co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek. Oznacza to, że rodzice, którzy mają już pełnoletnie dzieci mogą od stycznia 2019 roku wnioskować o ww. kartę.

- W celu zaspokojenia potrzeb mieszkańców Miasta i Gminy Sztum w 2019 roku podejmowano szereg **innowacyjnych działań mających na celu wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania**. Do głównych form wsparcia należą usługi Telemedycyny, animatora osoby niepełnosprawnej oraz asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej. Z usługi Telemedycyny polegającej na elektronicznym całodobowym monitoringu i przyzywaniu natychmiastowej pomocy w przypadku zagrożenia życia, zdrowia czy bezpieczeństwa w roku Oceny skorzystały 24 osoby, tj. o 6 osób więcej w porównaniu do 2018 roku. Ponadto w 2019 roku realizowano nowe innowacyjne formy wsparcia w postaci animatora/ asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, z których skorzystały 2 osoby. Dokonane analizy oraz prognozy jednoznacznie wskazują na zwiększanie zapotrzebowania wśród lokalnej społeczności w zakresie ww. usług. W związku z powyższym należy podejmować działania w celu rozwoju ogólnodostępnych form wsparcia dla osób niepełnosprawnych oraz podejmować kroki zmierzające do pozyskiwania w tym zakresie środków zewnętrznych oraz zwiększania puli środków własnych.
- W Mieście i Gminie Sztum w roku 2019 funkcjonowało łącznie 10 placówek szeroko rozumianej pomocy społecznej (analogicznie do 2018 roku). W katalog placówek funkcjonujących **w ramach zasobów instytucjonalnych** Miasta i Gminy Sztum wchodzi placówki oferujące wsparcie seniorom, osobom niepełnosprawnym oraz osobom należącym do grupy podwyższonego ryzyka socjalnego, a także punkty konsultacyjne. Szeroki wachlarz udzielanego wsparcia pozwala w znacznej mierze zaspokoić potrzeby osób zagrożonych i/lub wykluczonych społecznie. Dokonana Ocena wykazała, iż posiadane w 2019 roku zasoby instytucjonalne pozwalają w pełni zaspokoić potrzeby mieszkańców Miasta i Gminy Sztum.
- **Kadrę Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie** w 2019 roku stanowiło 29 pracowników, z czego 31 % stanowili pracownicy socjalni. Podlegające ciągłym zmianom prawo, wprowadzanie nowych zadań dla pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej (zarówno pracowników socjalnych, jak i administracyjnych) wymaga od ww. osób nieustannego zwiększania posiadanych kompetencji zawodowych. W związku z powyższym Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie umożliwi każdemu pracownikowi

rozwój zawodowy poprzez finansowanie lub współfinansowanie różnych form podnoszących i wzmacniających kwalifikacje zawodowe. Ponadto w celu podnoszenia skuteczności pracy oraz zapobiegania wypaleniu zawodowemu każdy z pracowników socjalnych oraz asystent rodziny w 2019 roku uczestniczył w superwizjach.

- Ważnym celem pomocy społecznej jest zapobieganie marginalizacji osób i rodzin, poprzez ich społeczne aktywizowanie, psychiczne wzmacnianie i mobilizowanie do podejmowania starań w celu poprawy swojej sytuacji życiowej. Celowi temu Ośrodek podporządkowuje swoje wszelkie działania wykorzystując możliwości zewnętrzne, przede wszystkim dostępne środki krajowe oraz unijne. W 2019 roku zrealizowano szereg projektów, które wpłynęła na poprawę jakości życia mieszkańców Miasta i Gminy Sztum. Efektem realizowanych **projektów i przedsięwzięć** było objęcie wsparciem około 957 osób, na co wydatkowanych zostało 1 037 708,91 zł. W znacznej części działania finansowane zostały ze środków zewnętrznych (79% ogólnych wydatków).
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w celu zaspokojenia wszelkich zgłaszanych potrzeb przez osoby korzystające ze wsparcia i pomocy podejmuje **współpracę na zasadzie partnerstwa**, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Efektem nawiązanej i realizowanej w 2019 roku współpracy jest szeroki katalog wsparcia skierowany do osób i rodzin z terenu Miasta i Gminy Sztum, w szczególności osób starszych i niepełnoprawnych oraz rodzin dysfunkcyjnych. Ponadto współdziałanie różnych podmiotów umożliwiło również w 2019 roku realizację wielu przedsięwzięć profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania nałogom.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie stale poszukuje optymalnych, a zarazem innowacyjnych rozwiązań, by wyeliminować bądź zmniejszyć bariery osób alienowanych od społeczeństwa. Stara się zapobiegać trudnym sytuacjom życiowym podejmując w tym celu działania zmierzające do usamodzielnienia osób oraz ich integracji ze środowiskiem. Szczególnie istotne jest dalsze rozwijanie wachlarza wsparcia świadczonego przez specjalistów w miejscu zamieszkania, a także podejmowanie innowacyjnych działań zmierzających do usamodzielniania, nie zaś do uzależniania mieszkańców Miasta i Gminy Sztum od systemu pomocy społecznej.

Dokonana Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok jednoznacznie wskazuje na zmieniającą się w ostatnich latach grupę odbiorców wsparcia i pomocy społecznej. Z uwagi na wzrastającą liczbę osób starszych, długotrwale chorych i niepełnosprawnych konieczna jest intensyfikacja działań w zakresie rozwoju ich potencjału, zainteresowań i motywowanie do samorealizacji. Mając na

względnie powyższe, przy planowaniu budżetu na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, należy zwrócić szczególną uwagę na rozwój i wprowadzanie nowych form aktywizacji osób powyżej 60 roku życia, wzrost nakładów na usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz potrzebę zapewnienia całodobowej opieki w domach pomocy społecznej oraz Rodzinnym Domu Pomocy. Jednocześnie należy kontynuować wsparcie na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, które pozwoli im na prawidłowe wypełnianie funkcji opiekuńczych i wychowawczych, a także pozwoli na pozostanie dzieci w rodzinach biologicznych. Natomiast nowym wyzwaniem, przed którym również staje Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie, jest wsparcie opiekunów faktycznych w sprawowaniu opieki nad osobami z niepełnosprawnościami oraz rozwój usług w miejscu zamieszkania.

Jednocześnie istotnym działaniem umożliwiającym usprawnienie realizacji zadań stawianych przed pomocą społeczną było wdrożenie przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie zmian organizacyjnych w zakresie Działu Pomocy Środowiskowej, Świadczeń i Usług. Pozyskane środki unijne pozwoliły na wyodrębnienie w zakresie ww. Działu 4 zespołów, tj. Zespół ds. pierwszego kontaktu, Zespół ds. pracy socjalnej, Zespół ds. usług socjalnych oraz Zespół ds. świadczeń przyznawanych decyzją administracyjną. Przedmiotowe zmiany umożliwiła realizacja projektu pn. „Skuteczna, trafna i efektywna pomoc społeczna -wdrożenie zmian organizacyjnych w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach PO WER. Powyższe pokazuje, iż Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie wychodzi naprzeciw wyzwaniom i zmianom w zakresie polityki społecznej oraz dąży do ciągłego podnoszenia jakości świadczonej pracy.

Ocena Zasobów Pomocy Społecznej sporządzona za 2019 rok odzwierciedla działalność Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie oraz jednostek współpracujących w realizacji zadań z zakresu polityki społecznej. W 2020 roku kontynuowane będą dotychczas realizowane działania oraz podjęte zostaną nowe inicjatywy w zakresie rozwiązywania zdefiniowanych problemów społecznych. Z pewnością jednym z podstawowych kierunków działań jest rozwijanie zintegrowanego, lokalnego systemu wsparcia na rzecz osób i grup społecznych zagrożonych i/lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Natomiast nieodzownym elementem skutecznej, efektywnej i nowoczesnej pomocy społecznej jest budowanie partnerstw w różnych obszarach społecznych.